Масса а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шера дензь • ЕРА, 31 январь, 1974 шу. • № 14 (15310). • Мах 2 кеп.

СОВЕТА ДЕПУТАТ

Коммунистически парте массаза в чIоагIа терко ю социалистически демократи дегIайоалаяра, Советий балха, цар сий айдара.

ХIара денна беча балха тIа гIулакх доагIа вай къахьегамхой хьашташ, цар лоIам кхоачашбеш йолча Советашца. Цудухьа кхетадеш да Советашка вай ухийтараш халкъа дикагIа бола викалаш болга. ТIеххьара хоржамаш деш республика районии, городской, юртий, поселкови Советашка депутаталла хержав 9130 саг. Царца 6069 болхлои колхозхои, 4603 кхалсаг, 5649 парте боацараш ба.

ХIама хьаьхоллача болх беш бола халкъо хержараш шоай балха тIа дика хьокхамаш гойта Iац, цар хьинаре дакъа лоац паччахьалкхен дешаш къестадеча, Советашта тIайица соцамаш чакхдоахача.

Хова махкилара, хIанзарча хьалашка партеи паччахьалкхени экономически политика чакхйоахачара Советий лоархIам чIоагIа лакхбеннаб. Цо ший аргIанна депутаташкара дIадех общественни производства эффективность лакхъярца, къахьегамхой бахара хьал-торо айярца, боахами культурен дIахо дегIайоалаярца дувзаденна декхараш кхоачашдара къахьегамхой оарцагIбоахаш царна юкъе хьинаре кхетама болх бар.

ХIаьта цар шоашта тIадекха уж декхараш дика кхоачаш а ду. Дукха наказаш деннад харжархошта шоай депутаташта. ДукхагIйолча даькъе уж дувзаденна да керда школаш, тикаш яхкарца, транспорта болх тоабарца, керда наькъаш, тротуараш яхкарца, наха бахача эша товараш, дукхагIа арахецарца, ишттa кхыча лоархIамеча гIулакхашца. Уж наказаш кхоачашдара депутаташта гIо де декхарийла ба боахамий кулгалхой, районии, городской, юртий, поселкови Советий исполкомаш.

Дукха депутаташ ба хьалхара хержа, шоай декхараш а бокъонаш а дика ца йовзаш. Царна хьехам балар, общественни балха опыт Iомаяр бокхача лоархIаме гIулакх да. Цу хьакъехьа масал эца мегаргдолаш болх бу Заводской райсовета исполкомо. Укхаза каст-каста чакхдоах къоналча депутата денош, Советий массазарча комиссей семинараш, совещанеш. Ишттa депутаташта доккха гIо ду, уж балха юкъе хьинаре дакъа лаца оарцагIбоах Грозненски района Гикаловски юрта Совета исполкомо. Уж тайпа масалаш дукха да вай республике.

Бакъда массанахьа дац гIулакх ишттa вIаштIехьдаьккха. Назрановски района цхьайолча юрташка берригa а депутаташ бац Советий балха юкъе дакъа лоацаш, шоай харжархошца вIашагIбетталуш.

Депутата болх толаме дIабахьара хиланза даргдоацаш да халкъаца айхха бувзам болаш, боахами культурен дегIайоалаеча дакъа лаца шерра актив юкъеоза ховш хилар.

КПСС Центральни Комитето партеген советски халкъаген даьча Кхайкарало, КПСС ЦК, СССР Министрий Савето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера планаш толаме кхоачашъяра промышленностен юрта боахамен къахьегамхой шерра социалистически яхь йоаржаяра баьча тIахьехамо дегаш ураоттадаь советски нах шоаш ца кхобеш къахьегаш боахкача хана доккхийн бехктохамен декхараш овтт депутаташта хьалхашка. Цар декхар да наьха инициатива хьаллацар, дикагIчар балха опыт дIайоаржаяр, наьха хьашташ дикагIа кхоачашдергдола гIулакхаш чакхдахар. Цу даькъе депутата гIо де декхарийла я из Совете вахийта къахьегама коллектив, общественни организацеш. Шиi балха тIа хьокхам а телаш наха шийна тIехьабаха хар хIара депутатах доаллаш хила деза гIулакх да.

Доккха дакъа кхоач депутаташка къахьегамхой коммунистически уйла йолаш хьалкхебеча а. Ше хержача округе бахача нахаца, болх беча коллективаца айхха вувзавенна волча Советий депутата даим хьалха даха деза къахьегама дисциплина телхаелга, болх тесса лелабелга, прогулаш елга, малара тIехьваьцна лелалга ла йиш йолаш доацилга, вай Даьхен боахам айбелга, обор... низ чIоагIбелга юххера а хIара къахьегача саго хьаьнала, хьинаре болх белгах тийша долга.

Советий депутата сийлен цIи лакха доаттаеш хила веза хIара депутат. Цунна дагар дала йиш йиц ше хержача харжархошта хьалхашка ше бехктокхаме волга, царна хьалхашка ше беча балха отчет яла езаш волга. Цудухьа майрра харжархошца вIашагIкхета, ше чакхдаьха гIулакхаш дIадувца, эше царгара гIо деха йиш йолаш хила веза депутат.

КПСС XXIV съезда решенеш вахаре чакхйоахача, пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера планаши социалистически декхарашин толаме кхоачашдеча шийгар доагIа дакъа лоацаш хилар депутата сийлен гIулакх да.

ГОРОДСКОЙ ПАРТИЙНО-БОАХАМА АКТИВА СОБРАНИ

Селхан В. И. Ленина цIерагIча культура ЦIагIа хилар Грозненски городской партийно - боахама актива собрани.

«1973 шера итогаши 1974-ча, пятилетка къоастамбеча шера халкъа боахама план кхоачашъелга Iалашдара хьакъехьара городской партийни, советски, профсоюзни, комсомольски, боахама органий декхараши» яха доклад йир КПСС Грозненски горкома шоллагIча секретара К. С. Салтаханова.

Преношка къамаьлаш дир КПСС Октябрьски райкома хьалхарча секретара нов. Кузнецова халкъа тIахьожама Грозненски городской комитета председатела нов. Зинурьева, Октябрьски бурув тохара болхий управлене бригадира нов. Хатаева, кхычар.

Актива собране 1974 шера дола социалистически декхараш а тIайийцар, Махачкалера, Орджоникидзера, Нальчикера къахьегамхой яхье а хьийхар.

Ю. ЮСУПОВ.

ГАВАНЕ ДЕГ ТIАРА ВIАШАГIКХЕТАР

Л. И. БРЕЖНЕВ КУБЕ КХАЧАР

ГАВАНА, 28 январь. (ТАСС спец. корр.). Революционни Куба столица торжественни цIейга кийчъенна я. Массанахьа, — СССР-еи Куба Республикан паччахьалкхен байракхаш, Л. И. Брежнева портреташ, КПСС-и Куба Коммунистически партии сийна, кубинно-советски вежарашха долча доттагIала сийца моаршал хоатташ, хестош лаьшаш да.

Куба столица тIаэцаш я тахан Куба Коммунистически парте ЦК Хьалхарча секретара, Революционни правительства Премьер-Министра новкъоста Фидель Кастро Руса хьехарах официальни доттагIлен визитаца Куба Республике воагIа КПСС ЦК Генеральни секретарь новкъост Л. И. Брежнев. Гаване вахa миллион совгIа саг, партийни организацейи мехка ерригача провинцей къахьегамхой организацейи викалаш ба тахан города улицашкеи майдашкеи арабаьнна новкъост Л. И. Брежневга моаршал хатта Советски Союзацара, советски халкъацара шоай вежарашха йола уйлаш йовзийта.

Гавански хана 15 сахьати 15 минути яьлча специальни советски самолет Iохов СССР-еи Куба Республикан паччахьалкхен байракхашца, моаршал хоаттача транспоранташца хозъяьча «Хосе Марти» аэропорте. Самолета лоамен юхе Леонид Ильич Брежневга вежарашха, дIайхен дег тIарен моаршал хоатт новкъосташа Фидель Кастро Руса, Куба Республика Президента Освальдо Дортикос Торрадос, Куба Компарте ЦК шоллагIча секретара Революционни правительства Премьер-Министра хьалхарча заместитела, революционни герзашца кийчдаьча низий министра Рауль Кастро Руса.

Новкъост Л. И. Брежневца цхьана баьхкаб: КПСС ЦК Политбюро член, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр А. А. Громыко, КПСС ЦК Политбюро член, Украина КП ЦК хьалхара секретарь В. В. Щербицкий, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидат, КПСС Ленинградски обкома хьалхара секретарь Г. В. Романов, КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, КПСС ЦК член, граждански авиаце министр Б. П. Бугаев, арахьарча экономически бувзамий СССР Министрий Совета Паччахьалкхен комитета председатела хьалхара заместитель И. В. Архипов, КПСС ЦК член, КПСС ЦК Генеральни секретара помощник К. В. Русаков, КПСС Центральни ревизионни комиссе член, КПСС ЦК Генеральни секретара помощник А. М. Александров, КПСС ЦК Генеральни секретара помощник А. И. Блатов, КПСС Центральни ревизионни комиссе член, ТАСС генеральни директор Л. М. Замятин.

Аэропорте новкъост Л. И. Брежневна накъабаьхка бар ЦК Политбюрои секретариатеи членаш, кхыча мехкашцарча гIулакхий министр Рауль Роа Гарсиа, Куба Компарте ЦК членаш, министраш, паччахьалкхени общественни организацей кулгалхой.

Накъабаьхкараша бар КПСС ЦК член, Куба Республикера СССР-а посол Н. П. Толубеев, советски посольстваи торгпредстваи, Куберча кхыча советски учрежденей сотрудникаш.

Цига бар Куба Республике аккредитованни йолча дипломатически представительстваша керте латтараш.

Ек йоккхача топий салют — 21 залп. СССР-еи Куба Республикан гимнаш.

Новкъостий Л. И. Брежнев Фидель Кастро Руси Куба революционни герзаьца кийчдаьча низий кхаь тайпа эскар-гIашлой, летчикий, фордхой сийлен хана уллув гIолла тIех а баьле накъабаьхкарашта дIатIаболх.

Аэродроме гулбеннача Гавана къахьегамхой викалаша доттагIлен цIогIарч детташ, хестабеш, «Марша доагIалда» яхаш дIайха моаршал хоат новкъост Л. И. Брежневга. Леонид Ильича дIайха моаршал хоат накъабаьхкарашка.

Кубински советски пионераша Леонид Ильича зизаш лу.

Цул тIехьагIа новкъостий Л. И. Брежневи Фидель Кастро Руси машина тIаховш. Кортеж городагахьа йода. Аэропортера резиденцега кхаччалца болча 30 километр гаргга болча новкъа новкъоста Л. И. Брежневга дег тIара моаршал хет Гавана къахьегамхоша. Дохаргдоаца кубинно-советски доттагIал, КПСС, Куба Коммунистически парти вежарашха дола советски халкъ хестадеш кубински столица къахьегамхоша хьагойтар Советски Союза Коммунистически партецара, Советски Союзацара— тоххама чакхъьинача Куба тешаме доттагIацара бIайха безами сий деш хилари.

КПСС ЦК Генеральни секретарь новкъост Л. И. Брежнев аэропорте дег тIара тIаэцаро къаьгга хьахьекхар Советски Союза халкъацара Куба халкъа дохаргдоаца доттагIали революционни солидарности.

Н. КОЛЕСОВ,
Й. ЧИГИРЬ.

СОВЕТСКО-КУБИНСКИ ПЕРЕГОВОРАШ

29 январе Револоце дворецe Кубай Компарте ЦК Хьалхарча секретараца, Кубай Революционни правительства Премьер-Министраца Фидель Кастро Русаца переговораш хилар КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева.

Переговораш дIайолалуча юххье новкъоста Фидель Кастрос новкъост Л. И. Брежневна дийцар кубински халкъои Коммунистически парте Центральни Комитетои Леонид Ильич Брежневи цунца цхьана баьхка советски нахи мел чIоагIа гIадъяха тIайийцар. Новкъоста Кастрос белгалдаьккхар ер визит советско-кубински гIулакхаш дIахо дегIадоаладара боккхача лоархIаме хилар.

Л. И. Брежнева Фидель Кастрогара дийхар Кубай столице шоаш дег тIара вежарашха тIаэцарах ший дег тIара баркали шийца баьхкача новкъосташкара баркали кубински халкъага, Гаване бахача нахага, кубински коммунисташка дIададалар. Ишта тIаэцаро йиш хулийт Советски Союзацара, цун халкъацара кубински халкъа вежарашха долча доттагIален солидарностен уйла кхы а дукхагIа хоялa.

КПСС ЦК Политбюро членашкара, советски халкъагара дег тIара моаршал делар Л. И. Брежнева Фидель Кастроген кхыча кубински кулгалхошкеп.

Беседа йолча хана Л. И. Брежнева кубински новкъосташта дийцар советски халкъо пятилетка диълагIча шера кхоачашдеча доккхийча декхарех, юрта боахам айбара, карагIдаьнна кердагIа дола Iилма-технически хIамаш промышленностая беррригача халкъа боахаман юкъехкхьара гIулакха КПСС-о беча балха опытах. Кубински кулгалхошка цо хоам бир къахьегама овсарле лакхъяра, общественни производства эффективность айяра даькъера КПСС ЦК декабрьски Пленума лоархIаме решенеш мишта кхоачашъю.

Л. И. Брежнева дийцар КПСС XXIV съезд хинначул тIехьагIарча юкъагIа партийни строительства леламах, партийни мугIараш доккхагIа хиларах, парте тайп-тайпарча звеньяша партеи халкъен цхьоагIо кхы а дукхагIа чIоагIъяра бу болх айбар духьа чакхдоахача гIулакхех.

Вежарашха долча, дег тIарча хьалашка хиина переговораш дIахо ергья.

Царна юкъе дакъа лаьцар советски оагIонгахьара — КПСС ЦК Политбюро члена, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыкос, КПСС ЦК Политбюро члена, Украина КП ЦК хьалхарча секретара В. В. Щербицке, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, КПСС Ленинградски обкома хьалхарча секретара Г. В. Романова, КПСС ЦК секретара К. Ф. Катушева, КПСС ЦК члена, граждански авиаце министра Б. П. Бугаева, кхыча мехкашцарча экономически бувзамашта йолча СССР Министрий Совета Паччахьалкхен комитета председатела хьалхарча заместитела И. В. Архипова, КПСС ЦК члена, Куба Республикерча СССР посола Н. П. Толубеева, КПСС ЦК члена, КПСС ЦК Генеральни секретара помощника К. В. Русакова, КПСС Центральни ревизионни комиссе члена, КПСС ЦК Генеральни секретара помощника А. М. Александрова, КПСС ЦК Генеральни секретара помощника А. И. Блатова, КПСС Центральни ревизионни комиссе члена, ТАСС генеральни директора Л. М. Замятина.

Кубински оагIонгахьара: Политбюро членаша — Кубай КП ЦК шоллагIча секретара Рауль Кастрос, республика Президента Освальдо Дортикоса, Рамиро Вальдеса, Армандо Харта, Гильермо Гарсияс, Серхио дель Валье, ЦК секретариата членаша — Блас Рокеи Карлос Рафаэль Родригесеи, ЦК члена, кхыча мехкашцарча гIулакхий министра Рауль Роас, ЦК члена, граждански авиаце кубински института директора Хосе Альварес Бравос, ЦК члена, СССР-ерча Куба Республика посола Северо Агиррес, экономически Iилма-технически гIулакхашта йолча Къаман комиссе председатела заместитела Эктор Родригес Льомпарта.

(ТАСС).

КУБАЙ КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ КУЛГАЛХОШЦА Л. И. БРЕЖНЕВА ХИННА КЪАМАЬЛ

28 январе Гаване Кубай Компарте кулгалхошца доттагIала, дег тIара беседа хилар КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева.

Беседа еча дакъа лаьцар новкъосташа Фидель Кастрос, Рауль Кастрос, Освальдо Дортикоса, Кубай Компарте ЦК Политбюрои секретариатеи кхыболча членаша.

Советски оагIонгахьара — новкъосташа А. А. Громыкос, В. В. Щербицке, Г. В. Романова, К. Ф. Катушева, Б. П. Бугаева, И. В. Архипова, Куба Республикерча СССР посола Н. П. Толубеева, КПСС ЦК Генеральни секретара помощникаша К. В. Русакова, А. М. Александрова, А. И. Блатова.

(ТАСС).

ХОСЕ МАРТЕ ПАМЯТНИКА ХЬАЛХАШКА ВЕНОК ЙИЛЛАР

ГАВАНА, 29 январь. (ТАСС спец. корр). Кубай къаман турпала, цIенача революционера а уйланхочун а Хосе Марте цIи гарга а еза а я хIара кубинца дегаСтолица керттерча майдан тIа — Хосе Марте цIерагIча Револоце майдан тIа — кIайча кхерах кубински турпала дегIа сийлахь-доккха памятник дагIа.

Тахан Револоце майдан тIа а вахa, памятника хьалхашка венок йиллар КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева.

Венока тIагIолла хьерчача цIеча лента тIа даь йоазув да: «КПСС ЦК Генеральни секретагара Л. И. Брежневгара кубински халкъа сийлахь-воккхача воIа Хосе Мартена».

Майдан тIа сийлен ха оаттадаьдар, СССР-еи Куба Республикан паччахьалкхений гимнаш лекхар.

Венок юллача хана цига бар новкъостий А. А. Громыко, В. В. Щербицкий, Г. В. Романов, К. Ф. Катушев, кхыбола советски официальни нах.

Венок юллача хана Л. И. Брежневна улуввaьнна вар Кубай Компарте ЦК шоллагIа секретарь, Революционни правительства Премьер-Министра хьалхара заместитель, революционни герзашцарча низий министр новкъост Рауль Кастро Рус.

ПРОДУКЦИ— ДУКХАГIА, ДИКАГIА

«Чеченингушвино» производственно-совхозни объединене профсоюзно-боахама актива собранера

Хьинаре къахьегарца лакхара хьокхамаш долаш чакхдаьккхар пятилетка кхоалагIа, хоадзмбеш дола шу производственно - совхозни «Чеченингушвино» объединене дукххача предприятей коллективаша. Объединене гIолла планагIа паччахьалкхенга 72 эзар тонн йоккха езача 82 эзар тонн комсаш еххай, тIеххоачашъяьй паччахьалкхенга шура, дулх, ялат, баьцаIдараш дохкара планаш а. ДукхагIа хиннад доахан, хьакхарч, коа тIара оалхазараш. Промышленни предприятей продукташта реализаци яра шера план итт ди хьалха кхоачаш а еш планал совгIа 3 млн. сома маьха продукци еххай.

Болх дика вIаштIехьбаьккха шу чакхдаьккхарех я «Победа», «Комсомольский» яхача, Калинина цIерагIча комсаш лелаеча совхозий, Грозненски чхьагIара-коньячни комбината, «Калиновский», «Советская Россия» яхача чхьагIар доаккхача заводий коллективаш.

Объединене чуйоагIача заводий продукци дика лоархIаш я. ТIеххьара Ялте хиннача Дунен халкъашта юкъерча конкурсе дихьача чхьагIарий пхе образецах кхаьннена дошои, шиннена дотои медалаш еннай, хIаьта «Вайнах» яха коньяки «Наурское диссертное» яха чхьагIари «Знак качества» яла кийчдаьд.

Цунца цхьана дукха кхоачамбоацараш а да комсаш лелаеча совхозий, чхьагIар доаккхача заводий балхаца. Комсаш яхара планаш кхоачашъяьац цхьадолча боахамаша. Дукххача шерашка комсаш ниiлха йолга ховше а цу гIулакха башха йоакхо еш бац боахамий кулгалхой, специалисташ, комсашта доал а во ду. Из бахьан долаш эсала хьувкъ комсаш.

Уж дерига дешаш дика доашхаш дийцар самардийнахьа Грозне пионерий Двореце хиннача «Чеченингушвино» производственно-совхозни объединене профсоюзно-боахама актива собране «1973 шера «Чеченингушвино» объединене предприятеша баьча балха итогехи 1974 шера декхарехи» доклад яьча объединене начальника Д. М. Хаматханова, преенех къамаьлач даьча «Победа» яхача винсовхоза отделене агронома В. М. Хачмазова, «Комсомольский» винсовхоза тракториста Тумаев Идриса, «Советская Россия» яхача винсовхоза бригадира Л. С. Вашкинас, Грозненски чхьагIара-коньячни комбината директора В. К. Марченко, «Наурский» винсовхоза обрезчицас А. А. Иванченко, «Наурский» чхьагIара завода директора К. П. Гаджиева, «Верхне-Наурский» винсовхоза керттерча агронома Х. Гидизова, «Комсомольский» винсовхоза директора Б. Чагаева, республика кхачаи промышленноста болхлой профсоюза обкома секретара А. С. Беляева, «Надтеречный» совхоза шурий-товарни ферма бригадира А. Марченкос, РСФСР Министрий Совета комсаш делIярен чхьагIар даккхареи «Росглавинно» керттерча управлене начальника заместитела В. С. Короткова, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома юрта боахама отдела заведующе Ф. И. Юрченкос, кхычар.

КПСС Центральни Комитето партеген советски халкъаген даьча Кхайкарала, пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера доккхагIа толамаш даха социалистически яхь йоаржае аьнна баьча соцама жоп а луш массава раьза волаш 1974 шера социалистически декхараш тIайийцар собране гулбеннараша.

С. СУЛТАНОВ.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) «Комсомольский» совхоза тракторист И. Тумаев, «Надтеречный» совхоза доярка Я. Амарова, Ленина цIерагIча совхоза комсаш лелаер К. Саламова, «Надтеречный» совхоза шурий-товарни ферма бригадир А. Марченко.

И. ПЛИЕВА сурт.

КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА

«ЧЕЧЕНИНГУШВИНО» ПРОИЗВОДСТВЕННО - СОВХОЗНИ ОБЪЕДИНЕНЕ СОВХОЗИЙИ ПРОМЫШЛЕННИ ПРЕДПРИЯТЕЙИ КОЛЛЕКТИВАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

КПСС XXIV съезда решенеш кхоачаш а еш, КПСС Центральни Комитето партеген советски халкъагеи даьча Кхайкарало а укх шера лаьттанцареи хьайбашкареи продукташ дукхагIа яхари кийчъяри духьа юрта боахама болхлоша лелаеча Ерригсоюзни социалистически яхьа хьакъехьа болча партеи правительстван соцамо а низи хьинари совдаьккха болча «Чеченингушвино» объединене совхозийи предприятейи болхлоша 1974 шера — пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера дола социалистически декхараш тIаэц:

1974 шера хиш дехкача хIара гектара тIара 70 центнер комсаши 30 центнер ялати чуэца. 2400 гектар майдан тIа керда комсий гаьнаш йогIа. Ниiлха йолча бешамашка миллион комсий га дIайогIа. Доаккхаш дола дерригa ялат 30,8 эзар тоннага дIага ялат 30,8 эзар тоннага дIа- кхоаччаш хилийта, паччахьалкхенга 17,2 эзар тонн ялат доккха, халкъбоахама планагIа 16,8 эзар тонн йолча.

Хьагул а яь 95 эзар тонн комсаш паччахьалкхенга йохка. 519 тонн дулхи 4500 тонн шурей паччахьалкхенна дIаяла.

9 эзарнега кхаччалца доахан хилийта, цу даькъе 3,2 эзар етт а болаш. Хьакхарч 5 эзарнега кхоачае, жа — 3,6 эзарнега кхоачаде.

ХIара кхоабача Iаттагара 2050 килограмм шура яккха, 100 Iатта тIехьа 87-нел кIезнгагIа доацаш Iаьсий кхеде.

12 эзар гектар йолча майдан тIарча комсашта 2-зза хий тоха.

Комсий гаьнаш йоIа 1500 сагн, хиш декха 500 сагн Iомаваь кийчве.

1500 гектар майдан тIа керда хьокхий догIа.

Хьайбаш эшача помещенешца Iалашде, чIоагIа доакъара база вIаштIехьъяккха.

Юртбоахама продукцега дIабода мах 0,2 процент лохбе.

Промышленни продукцена реализаци яра план 1974 шера 25 декабрь тIакхоачаш кхоачашъе, планал совгIа цхьа миллион сома продукцена реализаци е.

Шера планал совгIа 600 эзар сома продукци арахеца.

Къахьегама овсарле плановичул 5 процент лакхъе. 1974 шера планал совгIа комсий чхьагIар 20 эзар дал, сомий-комарий дар 10 эзар дал даккха.

Ялх тайпа продукци аттестаци е оттае.

Цкъа чхьагIар хьадаьккхачул тIехьагIа юхейисар шозлагIа мист а йолийташ кхы а ши эзар дал чхьагIара материал яккха. КIезнгагIа мистал йола чхьагIар лу екъа материалаш 20 эзар дал, шампански чхьагIара материалаш 300 эзар дал арахеца.

Керда техника, хьалха латта технологи производстве юкъейоалаярца, хIаьта ишттa рационализаторски предложенеш юкъехкхуварца 150 эзар сом кходе.

Хьал а яь эксплуатаце дIаяла:

— 13,9 эзар квадратни метр чуIе цIенош;

— 180 сага лаьрхIа берий яслеш-бешамаш;

— 500 сага лаьрхIа общежити, шиь кхашкара стан хьалъе.

— 1974—1975 шерашка 10 совхоз сетевой газаца Iалашъе.

Хьинар айдаь къахьегаргда оаха пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера планаши социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдара.

«Чеченингушвино» объединене совхозийи предприятейи коллективаша социалистически яхье ех «Дагвино» производственно-совхозни объединене коллективаш.

Социалистически декхараш объединене профсоюзно-боахама актива собране дийца а дийца тIайийнад.

ХОАМ

1974 ШЕРА 27 ЯНВАРЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДАЬЧА ХОРЖАМИЙ ИТОГИЙ ХЬАКЪЕХЬА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара йолча 145-ча Дубовской хоржамий округерча окружной хоржамий комиссега хьакхаьчад Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете деча хоржамашта йолча кхаь а участкови хоржамий комиссешкара протоколаши № 145 йолча Дубовской хоржамий округе кхаж тассарах хьахиннараши.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш деча хана кхаж тоссача дакъа лаьцар 2826 саго, е спискашта юкъебихьача 100 процент харжархоша.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа оттаваьча кандидата тIехьа кхаж тессар 2826 харжархочо, е 100 проценто.

Нийса доацаш лаьрхIа бюллетенаш хиннадац.

Цу тайппара, берригача харжархоша хоржамашка дакъа а лаьцад, массава раьза а волаш кхаж а тессаб Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа оттаваьча кандидата нов. Кожуховский Степан Никитовича тIехьа.

Окружной хоржамий комисси.

КЕРТТЕРА ДЕКХАР — ДЕНАЛ АЙДАР

ХАЛКЪА ТӀАХЬОЖАМА ГРУППА ОТЧЕТНО-ХОРЖАМА СОБРАНЕРА

Массехк шу мара дац Шаьла района Аргунски гӀишлон материалийн гӀишлой индустрен комбинато болх дӀаболабаь. Керттерча даькъе мехка промышленносте боккха лоархӀам бола продукци — аьшкбетон арахец предприяте. Цхьан шера 150 эзар кубически метр аьшкбетон арахеца езаш я из проектни мощностагӀа. Берригa низ тӀабохийт цуьн коллективо хьалхаhика латта декхар дизза кхоачашдара. Цунца цхьана продукце дикал лакхъяра, цунга кӀезигагӀа хӀама дӀадахийтара терко ю. Цу хьакъехьа Ӏалаьмате дукха даьд комбинате халкъа тӀахьожамхоша. Укх деношка хиннача предприяте халкъа тӀахьожама группа отчетно-хоржама собране докладчико а, халкъа тӀахьожама группа председатела Е. Игнатенкос а, къамаьлаш даьраша а теркам тӀабохийташ дийцар предприяте производственни низ айбеш, балха овсарле, продукце дикал лакхъеш, ледарло лелаерашна, къахьегама дисциплина телхаерашна къовсам лоаттабеш халкъа тӀахьожамхошта карагӀдаьнараш.

Отчетни замалахь комбинате болх беш хиннай 25 саг юкъе вола халкъа тӀахьожама группа. Халкъа тӀахьожамхой группа балха даим лостам телаш, цар денал айдеш хиннай партийни бюро. ХӀаьта цар гучадаьха кхоачамбоацараш заседанешка, производственни собранешка дувца а дувцаш дӀадоахаш хиннад. Масала, халкъа тӀахьожама группо къаьстта чӀоагӀа къовсам лоаттабаьб комбинате социалистически рузкъа лорадара тӀехьа. Халкъа тӀахьожама группа баьча тохкама материалех заседанешка бийцаб цехийн начальникаш А. Шакаев, Р. Янгульбаев, С. Э. Устарханов, керттера инженери директора заместители вола Ж. Шаулов, иштта дукха кхыбараш. Халкъа тӀахьожамхоша еннача предложенеех уж нах бехктокхаме а эзаб. Шийна долча гӀулакха транспортах пайда эцарах балхара дӀа а воаккхаш учетни карточка тӀа дӀаязъеш «выговор» еннай транспортни цеха начальника В. Саганпова, цемент кхом ца беш дӀаахийтарах партера дӀа а воаккхаш балха декхарех мукъавалийтав цеха начальник Р. Янгульбаев. ХӀаьта социалистически доалахьена култаш тӀакхувдадерашца принципиально бехк беш ца хиларах КПСС членаллара дӀа а воаккхаш балхах мукъавалийтав предприяте директор хинна А. Н. Степанов. 5266 сом сӀчча хьалкхен ахча шийна соцадаь хинна № 1 йолча цеха начальник нов. Шакаев балхара дӀа а ваьккха набахта чувоал Уж тайпа масалаш кхы дуккха а доаладе йиш я. Отчетни замалахь 24 дош дийцад халкъа тӀахьожама группа заседанешка. Царех цхьадараш ераш да: «Арахецара план даим кхоачашъеш ца хилара бахьанех», «Производственни мощностащ караерзаяра болх вӀаштӀехьбаккхарахи нерда техникен рацпредложенеши балха юкъекхаьарахи», «Вагонаш мухь тӀаботташи Ӏобоассабеши йиллача ханал сов лоаттаярах даим гӀодаш теккхара бахьанех», «Бедали материалаши кхом беш дӀаахийтарах», иштта дуккха кхыдараш.

Юххьанца, халкъа тӀахьожама группа хержача шера, во дар предприяте гӀулакхаш. Даим план кхоачаш ца еш хьайоагӀаш яр комбинат. Цхьабакъда халкъа тӀахьожамхоша бӀаьрчча шера тӀагӀертта къовсам лоаттабар бахьан долаш айялар коллективера къахьегама дисциплина, хӀаьта цунца цхьана предприяте гӀулакхаш тоаделар. 1973 шера производственни гланаш тӀехкхоачашъярах шозза премеш елар коллектива. Цу гӀулакхо коллектива бӀуболийтар дикагӀа къахьега, продукци дукхагӀа а брак йоацаш а арахеца торонаш хилар хьахьекхар. Иштта кӀезигагӀа текх предприяте гӀодаш а. Валови продукци арахецара план 112 процент, товарни продукци арахецара план 111,3 процент, цунна реализаци яра план 109,4 процент кхоачашйир коллективо соаххка. Нагахь санна хьалхадӀаихача шерашка цементан кхыйолча материалаштен перерасход еш хиларах комбинат даим ювцаш хиннаяле дӀадахача шера 248 тонн цемент, 131 тонн металл кходаьд. Даим гӀод токхаш хиннай предприяти йӀовхалан электроэнергенен перерасход ярах. ХӀаьта дӀадахача шера 1097 Г/кал йӀовхала энерги, 47200 киловатт сахьат электрически энерги, 2000 кубометр хий кходаьд. Цхьабакъда халкъа контролераша шоашта могар даь доллаше а кхоачаш ца еш йисар аьшкбетон арахецара план Цу хьакъехьа тӀехь тӀайоагӀача хана дукха да де дезаш. Аьшкбетон йиззача мощностах арахецилга вӀаштӀехьдаккхара комбината торонаш гучайоахача дукха да халкъа тӀахьожамхоша де дезаш.

Халкъа тӀахьожама группана дукха хӀама карагӀдаьннадале а цун балха кӀезига нийсденнадац кхоачамбоацараш, халонаш. КӀезига терко яьй цар технически снабжене цехо беча балха, хӀаьта из керттерча цехех цаӀ я. Цехови халкъа тӀахьожама группашта юкъе хӀанз а нийслу шоай болх тесса лелабу нах, цхьаболча кулгалхоша доагтӀача бесса теркалдац халкъа тӀахьожамхоша гучадаьха кхоачамбоацараш. Из дӀахо ла йиш йоаца хӀама да. Халкъа тӀахьожамхошта эша новкъостал а деш цар болх хьаллаца а цунна лостам тела а декхарийла я партийни бюро а предприяте кулгалхой а. Тесса лелабаьб шоай болх № 2 йолча цехерча Боршигов Мусас, Умхаев Махьмада, Юсупов Лечас, Ходаков Юре, иштта кхыбараша. Халкъа тӀахьожамхошта ца ховш цхьаккха зулам чакхдаьннадац комбинате. Цхьабакъда из зулам даьраш массавар бехктокхаме эзавац, хӀана аьлча уж кӀалхарбоахаш дика новкъостий хиларах.

Хьалха хиннача халкъа тӀахьожама группа отчетно-хоржама собране болхлоша даь наказаш керттерча даькъе кхоачашдаьд халкъа тӀахьожамхоша. Цхьабакъда керттердар — балха хах дерттӀа пайда эцара тӀахьожам эсала лоаттабаьб. Из белгалдир собране къамаьлаш даьраша № 1 йолча цеха механика Ахмадов Ӏийсас, арматурни цеха начальника И. Езиева. Цар къамаьлаш деш иштта белгалдир аьшкбетон арахецача эшашйола бедал: жегӀа, гӀум, цемент, иштта кхыяраш снабжене отдело ханнахьа Ӏалаш ца яр бахьан долаш каст-каста болх хьабе йиш йоацаш нах багӀилга. Цу кхоачамбоацаро чӀоагӀа тӀехьатет план кхоачашъелга. Цу хьакъехьа цхьаькха а да белгалде дезаш: нах балха ханнахьа хьа ца ахарах 1,5 сахьат зехьа ха йоаю сменаша, цехашка шийла я. Цудухьа нах каст-каста цамогаш хул. Комбинате каст-каста болхлой хувцабаларах лерттӀа пайда эца торо хилац механизмех, продукце дикал а лоха хул. Цу дерригнеша производства гӀулакхаш тӀехьатетт.

Комбинате социалистически яхь вӀаштӀехьъяккхара деша халкъа тӀахьожамхоша йоагӀа терко яь ца хилар, администраце бехкагӀа шоай цехера брак йолаш дукха продукци араяларах дийцар формовочни цеха крановщика Чакараев Мовладе. Къамаьл даьча электроцеха болхлочо В. Акулича белгалдир цехе каст-каста электроoатхалаш лечкъаеш, электроэнерге кхом ца беш моттигаш хилар. Болхлой балха хьаккхувлари цӀаккхувлари гӀулакх во вӀаштӀехьдаьккха хиларах дийцар къамаьлаш даьча И. Ахмадова, А. Кеворкова, А. Кващина. Комбината производственни мощность айяр, къахьегама дисциплина чӀоагӀъяр, социалистически доалахье лораяр, продукцега дӀадодар кӀезиг а деш дикал лакхъяра дӀадехаш бола соцам тӀайийцар собране.

С. АРСАМАКОВ.

МОСКВА. СССР ВДНХ хьайиллай отраслей юкъара тематически выставка — «Лаьттан хӀара гектар дукхагӀа пайда эцаш лелаяр». Выставко хьахьокх лаьттаех мамогга дукхагӀа пайда эцара гӀулакха Ӏилмана, техникана, дикагӀча опыта карагӀдаьннараш. Цунна юкъе дакъа лоацаш я 200 совгӀа Ӏилмаш учреждени, 350 дикагӀйола колхози совхози, промышленни предприятеш.

СУРТА ТӀА: хьалхашкахьа — ленинградски Кировски завода К—701 яха трактор. Двигатела низ — 300 говра низ. Из тайпара юртбоахама балхаш кхоачашде лаьрхӀа а хӀаьта иштта мухьаш тӀадувтта, бульдозерни, скреперни, лоа доаха оборудовани а елла пайда эца йиш йолаш а я. Цхьатарра арахеца йолае лаьрхӀад из 1974 шера.

Н. КУЛЕШОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ОАХА ЯЗДАЬЧУН ЛЕРАГӀА

«Кхашка ца соцаш дӀаух хий» яха корта а болаш корреспонденци кепа техаяр 20 ноябре араяьннача «Сердало» газета тӀа, Сунженски районерча «Путь к коммунизму» колхоза, иштта кхыча боахамий кхашка хий диллара балхаш дечара кхоачамбоацараш дувцаш яр из. Цу гӀулакхах укх тайпара хоам бу тхога къахьегамхой депутатий Сунженски райисполкома председатела нов. Шадиева:

— Сунженски райсовета исполкома 1973 шера декабре шийй заседане дийцад района колхозашка, иштта «Путь к коммунизму» яхача колхозе а гурахьа дӀадийнача ялата хий диллара балхашкара кхоачамбоацараш дувца дош.

«Путь к коммунизму» колхоза керттера агроном Карасев А. И. болх беш вола дукха ха ца хилара лоархӀам а беш дӀахо цу тайпара гӀалаташ дувлийтача мегитаргдоацилга чӀоагӀа дӀахайтад. ХӀаьта хий диллара балхаш юкъах дахара бехке бараш бехктокхаме озилга колхоза правленегара хьа а дийхад.

ХАНАЛ ХЬАЛХА БУВЛАРАШ

ИйслагӀча пятилетка дийлагӀча шера кхы а хьинар айдаь къахьегара партега, советски халкъага КПСС ЦК-с даь Кхайкарали «1974 шера халкъа боахама план ханал хьалха кхоачашъяра промышленноста, гӀишлошъеча, транспорта болхлоша Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра» хьакъехьа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцами чӀоагӀа раьза хинна хьал а лаьца шерра социалистически яхь йоаржаяьй Грозненски бурув тохара балхий управлене бурув деттача бригадаша.

Цу яхье хьалхалаттачарех я дӀадахача шера бурув тохара план 359 процент кхоачаш а яь, хӀаналехьа шийй пхе шера задани кхоачашъяь бурув детта мастер Мерзоев керте латта бригада.

Иштта дика къахьегаш я бурув детта мастераш Черников Григорий Денисовичи Шидиев Ӏумара керте латта бригадаш. ХӀанз пятилетка тӀехкьарча шера чотех бурув тохаш я уж.

Д. ГАБАЕВ

ХЬИНАР АЙДАЬ

Тха механически мастерской болхлоша хадданза лакха лоаттаю юрта боахама техника ремонт яра темпаш. Шоай деча гӀулакхах дег лазаш болх бу хӀара механизатора. ХӀаьта ховш ма дий бехктокхаме а хеташ шоашта тӀадахка декхараш кхоачашдеш хилча хьонхамаш лакха хулилга.

ДӀадахача шера йиълагӀча квартале 16 трактора ремонт йир оаха, планагӀа 15 трактор йолча.

Уж темпаш лохъяьяц ремонтийкаша пятилетка диълагӀча, къоастамбеча шера а. Укх гаргарча деношка арайргйолаш массехк машина я. Тхо бӀубенна дӀа оахош тӀайийца декхараш кхоачашде низ кхоачаргхиларах. ЛерхӀачох 23 февраль тӀакховчаш юрта боахама ерригача техника ремонт яь даргда тхо.

Барттайна, шоайла айхха бувзам болаш нах ба мастерской бараш. Царех хӀаравар йоккха опыт йолаш, производство дика йовзаш ва. Массаза санна хьокхамаш гойтараш коммунисташ ба. Шерагара-шерага тӀайийца социалистически декхараш тӀехкхоачашдеш хьавоагӀача цӀи хезача комбайнера Хасуев Мовлада мастерской'а овсаре къахьег. Двигаталашта ремонт еча цо цӀаккха брак ца еш дика кхоачашду шийй декхараш. Хасуева тоаяьча двигатела дика болх бу. Опыт йолча боккхагӀбарашкара хьокхам эцаш хьинаре къахьег къонача ремонтникаша. Газосварщик Дугаров Мовлад дика лоархӀаву шийй балхах. Слесараша Бузуркаев Махьмада, Агаршаев Эмеде дуккха тӀехкхочашъю ден нормаш.

Тха ремонтникаш бувцаш белгал ца ваьккхача варгвац топливни аппаратура слесарь Рвачев Ефим Николаевич. Совхоз вӀашагӀъеллача денз укхаза болх беш ва из. Атта йоаца шийй профессе цо Ӏомаяьй дуккханешта.

Х. ХУСАИНОВ,
Грозненски района «Загорский» совхоза механически мастерской заведующи.

ЮРТАРЧА ИНТЕЛЛИГЕНЦЕ — ДУКХАГӀА ТЕРКО

ИйслагӀча пятилетка доккхий декхараш кхоачашдеча, коммунистически общества керда саг хьахулача боккха лоархӀам болаш я советски интеллигенци.

Вай мехка ерригъюкъара юкъера образовани дӀайолаяро, унахцӀено лораелга чӀоагӀа дегӀадоагӀаш хиларо, советски сага культурни боарам хадданза лакхбе безаш хиларо кхы а боккхагӀча лоархӀам тӀа оттабу хьехархой, лорий, культура учреждений болхлой беркате къахьегам. Эггара хьалхарча аргӀана парга кхоач бахача наьха культура лакхъяра хьакъехьа партен правительстваси оттадаь декхар. Царгара дӀадолалу бераштa, кагирхошта кхетам лулга, къахьегамхой культура лакхъелга.

Иштта болх беча цу наьха йоаккхо е декхарийла я къахьегамхой депутатий советаш. Хьехархошта, лорашта, культура учреждений болхлошта къахьегара а бахара а эша фусамий-бытен культурни хьалаш Ӏалашде доагӀа эггара хьалха.

Бахача наха юкъе, къаьстта кхувш йоагӀача тӀехьенна юкъе кхетама - культурни болх дукхагӀа пайда баргболаш бара уж нах дика бовза, царна юкъе вахаш дикка ха яккха, царца айхха бувзам лоаттабе беза. Из дара цу наха юкъе вахаш а болх беш а цхьа шу даккхар кӀезига да. Цхьан моттиге дукха ха яккхарга хьежжа хургья болхлочун опыт, цо беча балхах боала пайда.

Цудухьа боккха лоархӀам болаш да специалисташ цхьан моттиге болх бара дӀачӀоагӀбар, балха тӀара нах, къаьстта хьехархой, дӀа ца бувлийтар. Балха тӀара нах дӀабувлаш хиларо доккха зе ду. Из дош дувцаш доккха къамаьл хилар укх шера 15 январе Нохч-ГӀалгӀай АССР Министрий Совете. Цига бийцар юртарча интеллигенцена культурно - бытовой хьалаш Ӏалашдара Шелковски Веданен райисполкомаша беш бола болх. Шелковски райисполкома председатела заместитела Ф. М. Санина, Ведана райисполкома председатела П. Д. Алтаевай докладашкея Нохч - ГӀалгӀай АССР Министрий Совета председатела заместитела Н. К. Байбулатова информацеген ла а дийгӀа, республика Министрий Совето белгалдаьккхар просвещене, унахцӀено лораяра, культура учреждений болхлошта фусамий - бытен культурни хьалаш Ӏалашдеш цу райисполкомаша 1971 — 1973 шерашка цхьабола болх баь хилар. Из бахьан долаш нах балхара дӀабувлилга лохденнад, школаш, больницаш, фельдшерско - акушерски пункташ, культура цӀенош, клубаш, библиотекаш специалисташца дикагӀа Ӏалашъю, чӀоагӀагӀа да моттигерча бахача нахаца интеллигенце бувзамаш.

ХьатӀадоагӀача шерашка дикка дукхагӀа хьалде лерхӀ юртарча интеллигенцена цӀенош. Уж цхьадола дика хувцамаш хиннадале а, белгалдаьккхар юртарча цу специалисташта бытен культуран хьалаш хилийтара даькъе цӀенхаштттара кхоачамбоацараш долга. Арахьара тӀабаьхка хьехархой, лораш, кхыбараш масаза а болх бергболаш юрта совцабара терко кӀезига еш хилар, къаьстта вузаш йистеяьха специалисташ. Из Ӏатке школашка дешар хьехара, бахача наха медицински культурни гӀулакхаш дара. Из бахьан долаш юрташкара школаш йизза Ӏалашъяьяц хьехархошца. Масала, 1973 шера декабрь бетта Ведана районе математика хьеха 27, физика — 8, биологе — 2, химе—3, доазол дехьара мотт хьеха 10 хьехархо, кӀаьта юххьанцарча классашка 40 совгӀа хьехархо эшаш вар. Из бахьан долаш школашка хьехаш дац цхьадола предметаш. ХӀаьта цхьаболча хьехархошка геттара дукха урокаш хул, шоай йоацача специальностах предметаш хьехаш моттигаш а нийслу. Из Ӏатке бераша дешара программа йизза а дика а Ӏомаяра.

Кхы дикагӀча хьал тӀа яц кхы цхьайола районаш а. Хьехархой ца тоъаш хилар бахьан долаш бнолгш вӀалла хьеха а хьехац Сунженски района Мужечарча юкъерча школе, математика 34 сахьат МагӀалбика № 19 йолча юкъерча школе, физика 37 сахьат Кулариниски юкъерча школе, 30 урок Старогладковски Петропавловскии юкъерча школашка, математика 27 сахьат № 1 йолча Аргунски юкъерча школе, иштта кхычахьа а ца хьехаш дус. Ножай-Юрта районе цхьан школегара дӀанийккхача массе я школашка доазол дехьара мотт хьехац.

Ведана районе эшачарех 60 процент мара болх беш медицински болхлой бац. Тайп-тайпара болхлой эшаш я культура учреждениеш а.

Иштта дола сурт оттара бахьанех керттердар да ВУЗ-аш, техникумаш, училищеш йистеяьха просвещене, унахцӀено лораяра, культура къона специалисташ хила мадоагӀача фусамий-бытен культурни хьалаш ца хиларах хадданза болх бе шоаш хьабаьхкача моттигашка ца бусаш хилар.

Дукха лоткъамаш хул кхачан продукташ ца тоъаш хилар дувцаш. СельПО магазинашка дулх, дулха изделеш, шура, налха, сомаш, баьцадараш, хьоар, кхыдараш дохкилга вӀаштӀехьдаьккхадац. Уж продукташ эца Грозне аха безаш хул специалисташ, хӀаьта города гаьна бахараш шолха мах а телаш рынкера эца езача овтт. Бакъда цхьайолча районашка, масала, Ведана района совета исполкомои райпоси цхьадола гӀулакхаш ду юртара интеллигенци кхачан товарашца Ӏалашъяра, специалисташта уж продукташ царна паргӀатагӀйолча хана магазинашка йохкилга вӀаштӀехьдаккхара. ХӀаьта гаьна лоам чу ядача юрташка хьалхе а дӀакхухьийт кхачан продукташ.

Арахьара тӀабаьхкача специалисташта баха фусамаш нийсъяра хьакъехьа халонаш увт юрташка, бакъда городской, районни, юрта, поселкови Советаша чӀоагӀа йоаккхо ю уж фусамашца а доагорца а Ӏалашбара, коммунальни ведомственни квартираш тел, бахача наьха цӀеношка квартираш лувц.

Нохч - ГӀалгӀай АССР Министрий Совето белгалдаьккхар юртарча интеллигенце культурни салаӀара, ледара йоакхо еш, специалисташ юртарча общественни балха юкъеозара, культура учреждений материальни базеи болхи тоабара йоагӀаш йола йоакхо моттигерча къахьегамхой депутатий Советий исполкомаша ца елга.

Укх тӀехьарча шерашка юртарча районашка боккха болх баьб къахьегамхошта интернациональни кхетам луш, тайп-тайпарча къамех болча наха юкъера доттагӀал а просвещене, унахцӀено лораяра, культура болхлоштеи моттигерча бахача нахаи юкъера бувзам а чӀоагӀбеш. Иштта цхьадола гӀулакхаш даьдале а, МагӀалбика, Урус-Мартана, Шаьла, Ведана районашка хьатӀабаьхкача специалисташта духьал кӀалха бахараша, къаьстта кагийча наха хулигански гӀулакхаш леладеш моттигаш хиннай. ХӀаьта уж общества духьалара гӀулакаш леладеча наха боагӀаш бола бехк бац цхьайолча моттигерча къахьегамхой депутатий Советий исполкомаша.

ХьатӀабаьхкача специалистий массаза а юрта болх бе безам оттаргболаш, царна мадоагӀара культурно - бытовой хьалаш хилийтара дешаш кӀезига дувц моттигерча Советий сессешка.

Юртарча интеллигенташта бахара хиланза даргдоаца фусамийбыта а культурни салаӀара а хьалаш хилийтара дешашта дукхагӀа теркам тӀабохийтилгеи хьехархой, лораш, культура болхлой юрташка дуккхача хана бахачӀоагӀбе лерхӀаш уж шоай сессешка дувцилгеи къахьегамхой депутатий Советашкара хьадехаш бола соцам тӀайийцар Нохч-ГӀалгӀай АССР Министрий Совето.

Къахьегамхой депутатий городской, районни, юрта, поселкови Советий исполкомашта тӀадиллад бахача наха политически, атеистически, интернациональни, эстетически кхетам балара, Ӏилмана, техникана карагӀдаьннараш, дикагӀйола опыт дӀайовзийтара тӀехь бера балха юртара интеллигенци шерагӀа юкъеозилга, из деш ВУЗ-аш, техникумаш, училищеш йистеяьха хьатӀабаьхка специалисташ юртарча общественни вахара юкъеозара къаьстта теркам тӀа а бохийташ.

Нохч - ГӀалгӀай АССР Министрий Совето просвещене, унахцӀено лораяра, культура министерстваш декхарийла яьй просвещене, унахцӀено лораяра, культура болхлошта чубаха цӀенош хьалха хьакъехьа хьалха тӀайийца хинна соцамаш кхоачашдара цӀенхаштта тӀахьожам лоаттабе, школаши больницеши болх бе йолаялийтарца цхьана цу специалисташта уж цӀенош дӀадалара дукхагӀа теркам тӀа а бохийташ, юртарча специалисташта, къаьстта арахьара тӀабаьхкараштa хиланза даргдоаца кхачан промышленни товараш лоаттадергдолаш гӀулакхаш де декхарийла яьй Респотребсоюз а.

1973 шера КПСС ЦК-аси СССР Министрий Советои тӀайийцар «Юртарча юкъарча школа балха хьалаш дӀахо а тоадара де дезачох» бола соцам. Юртарча кагирхошта дешар хьехилгеи коммунистически кхетам лулгеи овлангара тоадара, уж бахара а къахьегара а массе а оагӀорахьа кийчбара хиланза даргдоаца хьалаш хилийтара тӀехьа лоаттабеча къовсама программа я из.

СССР Лакхехьарча Совета яхлагӀча сессе белгалдаьккхар вай мехка социально - экономически культурни вахара хьалаш хьахилийтара даькъе КПСС XXIV-ча съездо оттадаь доккхий декхараш кхоачашдара юртара юкъарча дешара школа къаьстта боккха лоархӀам болаш хилар.

Бахача наха коммунистически кхетам балареи цар унахцӀено лораяреи даькъе доккхий декхараш латт культуран унахцӀено лораяреи учреждений болхлошта хьалхашка.

Цудухьа просвещене, унахцӀено лораяра, культура даькъе болх бечa наьха йоакхо яр тайп-тайпара организацейи советски органийи хинна ца Ӏеш, дерригача халкъа юкъара гӀулакх а да.

Юрта специалистий фусамий-бытеи культуран хьалаш хилийтаро, царна вахари балхаи эшар хилийтаро моттигерча Советаша цар еш йола йоакхо лакхъяро доккха новкъостал лергда арахьара хьатӀауха специалисташ дуккхача хана бахаргболаш соцабара, цар школашка бераштa дешар хьехилгеи кхетам лулгеи тоадара, бахача наьха унахцӀено лораяреи культурни гӀулакх дикагӀа дара.

Б. ЛАГОДА,
Нохч - ГӀалгӀай АССР Министрий Совета референт.

1974 ШЕРА — КОМСОМОЛЬСКИ ВСТРЕЧИ

Къахьегамеи политически хьинар чӀоагӀа айдаь белгалдаьккхар Сунжерча комсомольцашеи кагирхошеи Ерригсоюзни комсомольски собрани чакхъяккхар. Хьинареча къахьегамеи тӀехдикача дешарцеи белгалдоаккхаргда ийслагӀча пятилетка къоастамбеш дола шу. Цехашкеи фермашкеи, гӀишлошъеча а колхозни бригадашка а, ерригача коллективашка дийцад партийни документ — КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даь Кхайкарал.

КПСС Центральни Комитет дог тийша я, вай башха дикача кагирхоша ленински васкеташта, Коммунистически парте гӀулакха шоаш тешаме хургхилар кердача низаца бакъдергдолгах, пятилетка диълагӀа шу хьинареча къахьегамеи тӀехдикача дешарцеи белгалдоаккхаргдолга. Даьхе теш къоначa тӀехьенах, къахьегам дукхабезаш, хьинар, денал долаш из хиларах — дег чу дувшаш дола Кхайкарал тӀара уж дешаш шийга аьннарг лоархӀ Сунженски районерча виъ эзар комсомольцах хӀаране.

XIX-ча партсъезда цӀерагӀча колхоза 5-ча тракторни комсомольско - кагирхой бригада вахаре къаьстта этап хилар Ерригсоюзни комсомольски собранех. Шоай декхарашка цӀаькха хьежар къона механизатораш. 1974 шера къахьегама овсарле 5 процент лакхъе, хьалхагӀа тӀайийца хиннача декхарел совгӀа хӀара гектара тӀара ялат 3 центнер дукхагӀа даккха, школай дешархоех 30 механизатор кийчве лаьрхӀад, хӀаьта хӀанз шоай хьинареча къахьегама бакъду цар шоай дош. Масала, Ваноченко Александра планагӀа 48 тонн тасса езаш хинна органически удобренеш хӀара денна 100 — 112 тонн тосс. Гурахьа дийнача ялаташта минеральни удобренешца подкормка еш волча Редькин Петра планагӀа 35 гектара тӀа е езаш йола подкормка 50 гектара тӀа ю.

Шийй декхарашка цӀаькха хьажа а хьежа, 1974 шерара шийй план 15 декабре кхоачашъе лаьрхӀад Ассински консервни заводерча комсомолкас Жидиеевас. Бурув тохара реагенташ хьаеча хӀанзарчарех йолча Карабулакски химически завода комсомольцаш ударни вахте эттар Ерригсоюзни комсомольски собрани йолчаденошка. Шоай са ца кходеш болх бар бахьан долаш январа план кхоачашъяь йоалаш латт. 1973 шера лелаяьча яхьа итогегӀа дуккхача къоначa болхлошта памятни жетонаш еннай — «Социалистически яхье котваьнначоа». Правительственни совгӀат дала оттаваьа комсомолец слесарь Храмов Петр.

ЧӀоагӀа хьинар айденна хилар Мужечарча швейни филиала вайнаьха мехкарий собрани, 1-ча бригадерча швеяс Гандарова Лейлас социалистически яхье йийхай 2-гӀа бригада, Котиева Зале из хьаллаьцар. Шера план 20 декабре кхоачашъе дош деннад мехкараша. Республикеи Астрахански областеи тайп - тайпара гӀишлош хьалъеш хиннача студенчески отряда юкъе са ца кходеш къахьегарах Ерригсоюзни собрани йолча хана ВЛКСМ райкома грамоташи «1973 шерара ударник» яха значокаши елар Серноводски юртбоахама техникума студентий йоккхача группана. Хургболча юрта боахама специалисташа 1974 шера а фермаш, юртбоахама гӀирсаш, комплексаш хьалъеча баха лаьрхӀад.

Къаьстта чӀоагӀа дег чу южаргья собрани Акуева Маликана. Ферме болхлошта юкъе, дӀаделар цунна доккха комсомольски совгӀат — ВЛКСМ ЦК Сийлен знак — «Хьайбай боахаме хьалхаллаттача къоначоа». Маликас цигга дош делар ах шера план кхоачашъе — 22 апрель хьатӀакхачале хӀаьа ӀаттагӀа 1000 литр шура йаккха. Шоай подгруппаща дагабаьнна социалистически яхье йийхар цар «Путь к коммунизму» кхача колхоза 2-ча ферма доиркай бригада. Собрани хинна ди дог гӀоадоаккхаш дар иштта Насырова Елизаветана а. Духхьал ферме цун подгруппа болча, иштта дӀаелар цунна а «Хьайбай боахаме хьалхалаттача къоначоа» яха ВЛКСМ ЦК знак шура алсамйоаккхача, доккхий толамаш дахарах.

Маьхера дуккха предложенеш тийлар Ерригсоюзни комсомольски собране. Цига дакъа лаьцар 3962 комсомольца, хӀаьта берригаш а лаьрхӀача собране 5866 саг вар кагирхоех. ХӀаьта Ерригсоюзни комсомольски собрани миччахьа хилча а, дог ураоттадеш долча партийни собране дешашта жоп деннад района кагирхоша, 1974 шера хьинаре къахьега, тӀехдика деша.

А. СИНЧИНОВ,
ВЛКСМ Сунженски райкома хьалхара секретарь.

ЧССР. Атомни электростанцеш сихагӀа хьалъяр — халкъа боахама тӀа-тӀа дукхагӀа эшача электроэнергеца из Ӏалашбергбола никъ. Чехославацки инженерийи Ӏилмахойи цу деша тӀа уйла сецай хӀанзара энергетически мощносташ бокъонца Ӏомаяьчул тӀехьагӀа 1980 шерале Чехословаке болх бе йолаяла езаш я бархӀ АЭС. Уж хьалъергья Советски Союзо технически новкъостал а деш.

СУРТА ТӀА: Пльзенерча «Шкода» яхача машинаш ега комбината цехе аргӀанарча атомни электостанцена оборудовани вӀашагӀйоллаш латт.

ЧТК — ТАСС сурт.

МЕХКДАЬТТАХОЙ ДЕЩАШ БА

Карабулакски бурув тохара балхий управлене чӀоагӀа теркам тӀабохийт инженерно - технически балхаш дерашка дешийтара. ДӀадахача шера шоллагӀа ах чу доладеннача хана технически темаех лаьца лекцеш еша йолайир цига.

ХӀара кӀирагӀа шинарча дийнахьа, балха ди чакхдаьлча, инженерно - технически болхлой гулл управлене конторе аргӀанара йолча лекцега ладувгӀа. Тайп-тайпарча темаех лаьца царна йийшай цига 13 лекци. Скважинашка желобаш хьахилара бахьанаш довзийташи царца, мишта къовсам лоаттабе беза хьахьокхаши яр технически Ӏилмай кандидата, управлене начальника А. М. Косивченкос йийша лекци. Обсадни колоннай методика йовзийтар производственно - технически отдела начальника Ю. Г. Белова, хӀаьта лоабата маркала обработка мишта е еза хьахайтар ше лекци ешаш З. А. Сапронова. Иштта тайп - тайпарча темаех лаьца лекцеш йийшар районни инженерно - технически служба начальника заместитела П. С. Тремасова, геологически отдела начальника В. И. Майдака. Инженерно - технически болхлой дӀахо дешаш а ба цох боккха пайда а боал.

А. БАКАЛЮК.

СВЕКЛА ЛЕЛАЕРИЙ ГIУЛАКХАШ

Соахка декабрь чакхбоалача хана а тIехь Аргунски шекар доаккхача заводе свекла дIалуш яр вай республика колхозаши совхозаши. ЧIоагIа гоадаьдар свекла дIалулга. Цун бахьан дар иззал дукха свекла цхьална а шера хьийкъа йоацилга. Халкъа боахама планагIа 180 эзар тонн йолча, хьанийца свекла 210 эзар тонн яр. 8908 гектарах хIаране тIара 230 центнер яьккхар республика свекла лелаераша.

«1972—1975 шерашка шекара свекла йоаккхилгеи кийчъелгеи дIахо алсамдаккхара, шекара промышленноста производственни мощносташ дегIайоалаяра де деделарех» бола КПСС Центральни Комитетен СССР Министрий Советен цоцам кхоачаш а беш, нийслагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера тIехьа ца юсаш къахьийгар завода коллектив.

Свеклаш лелаераша шоай социалистически декхараш кхоачашдир 112 процент. Свекла дIаядара йола халкъа боахама план кхоачашъеча доккха дакъа юкъедихьар Шалински районо. Цо заводе хьачуелар 81 эзар тонн гаргга шекара свекла. Урус-Мартановски районо — 52,1 эзар тонн, Гудермесски — 39,5 эзар тонн, вож свекла хьачуелар Малгобекски, Грозненски, Назрановски районаша.

Цхьабакъда хьокхамаш бе «беда». Масала, Гудермесски районе юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара чуийцар 247 центнер шекара свекла. «40 лет Октября» яхача колхозо — 322, «Кавказ» колхозо — 281 центнер яьккхар, хIаьта «Гудермесский» совхозо 135 центнер мара яккхаьзар хIара гектара тIара.

Шалински районе хIара гектара тIара хьувкъам 222 центнер хилар, «Шалинский» совхозо хIара гектара тIара чуийцар 107 центнер, Ленина цIерагIча колхозо — 272, хIаьта «Предгорный» совхозо хIара гектара тIара чуийца шекара свекла 65 центнер мара хилаьзар.

Урус-Мартановски районе юкъера хьувкъам 214 центнер бар, Грозненски районе — 250 центнер.

Назрановски районе эггара лакхагIа хьувкъам кхобир «Назрановский» совхозо. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 210 центнер шекара свекла паччахьал кхенна дIаелар цо, хIаьта «40 лет Октября» совхозо дIачуелар 109 центнер мара яцар.

Дика болх бир Малгобекски района «Ингушский» совхоза свеклаш лелаераша. Цар хIара гектара тIара чуийцар 255 центнер мерза овлаш.

ДIадахача шера баьча балха итогаша хьахьекхар, къахьегам нийса вIаштIехьабаьккхачен шекара свекла кхеяра агротехника бокъонаш нийса кхоачашйичен из культура лелаяра хIара боахаме бокха хьувкъам чуба тороном йолга.

1973 шера Грозненска района цхьа Ленина цIерагIа йола колхоз мара йисанзар шекара свекла йоххара план кхоачаш ца еш. Цо 77 процент кхоачашйир план. ХIаьта республика кхыча колхозаша дика кхоачашйир шоай плаяаши социалистически декхараши.

Совхозашта юкъе плачаш кхоачаш ца еш йисай ераш: «Лермонтовский» — 91,4, «Джалка» совхоз — 71,2, «Гудермесский» совхоз — 73,6, «Горец» совхоз — 77, Назрановски района «40 лет Октября» совхоз — 41,8, «Предгорный» совхоз — 28,6 процент.

Ачхой-Мартановски Назрановски шин район мара яц шекара свекла халкъа боахама планаш кхоачаш ца еш.

ХIанэ 1974 шерарча шекара свекла кердача хьувкъама контрактаци е договораш увтгадеш да боахамаш.

Шекар доаккхача заводий, колхозийи совхозийн, юрта боахама управленей декхар да шекара свекла дика хьувкъаяра опыт шера Iомаен нийслагIча пятилетка диъылагIча, къоастамбеча шера мерза овлаш кхедара доккхий социалистически декхараш тIаэцилга вIаштIехьдаккхен. Лаьттанцарен хьайбашкарен продукташ дукхагIа яхара яьожача Ерригсоюзни социалистически яхье а баьнна, мерзача овлай хьувкъам лакхбе беза республика свеклаш лелаераша.

П. НОВАКОВ,
агроном.

ДИКАЧА НАХАХ

ДЕГО ХЬИЙХА НИКЪ

Никъ хала бар, хьалхашкара а тIехьашкара а чархаш ведущи йолча тха «газика». Сунженски довкъашка доккха дилла лоа уллар. Мехкдаьтта вышкаш ягIача кхачналца дола наькъаш шаьрагIа, цIенагIа дар: бульдозераш леларя уж цIендеш.

ТIехьарча вышкал тхо тIехдаьлча новкъара лоа алсамо хилар.

— Вайла хьалха машина яхай укхаза, — аьлар шофера.

— Из Сайдале «Жигули» я, — дьышхар сона уллув вагIача жа ферма заведующе Чернозубов Александр Петровича. — Из массанахьа гIолла чакхваргва.

Цигга дагадехар сона хьалхарча дийнахь колхоза керттерча зоотехника шоай боахаме хьалха латтарех дувцаш жа Iунах Шайхаев Сайдалех аьннар:

— Дика болхло, тешаме новкъост ва тха Сайдали! Боккъалдар аьлча, дувцарах тешаргвац: из ше бIаргаго веза из волчча тайпара вовза... — Юххера шийи къамаьл чакхдоалаш тIатехар цо: — Цул совгIа дика волитель а ва. Цох иале мегаргда.

Машина дика лелае ховр мара вохалургвацар «Жигулеца» цу новкъа.

Гобаьккха кIай гувнаш латтар. «КIайча» форда тIарча талгIеш тIа санна гувна тIа йоалаш тIаккха къайла эккхаш йолар тха машина. КIайча ара гаьннара бIаргаяйра тхона еттача кирпишках яь кошараш. ДIакхаьча ца доалаш бIаргаш кIайлаьча аз хаьттар:

— Кхы гаьна даха дезий вай?

— Хьалла бIаргагу кошараш Сайдале бригада я-кх, — аьнна сатедир колхоза парткома секретара Попов Михаил Александровича.

Кошарий доккхача ковна да бехкерча хьаьшашта накъа вахача санна латтар фега ара лаьхкачара чудийрзача жега хьежаш. Са бIарг тIаэттар цIогарч ларгача жена. Из зийнача ферма заведующе аьлар:

— Жа дахкара кийчо еш ва жа Iу: Массарел хьалха хул Сайдали массадолча хIаман. Хьалха даккха дезац цуна. Тха колхозе хIанз а цхьан жа Iуно даьлац из гIулакх. ХIаьта Сайдале кхоана жа дахка долалой а массадолча хIаманна кийча ва.

ЙIайха я кошарашка. Дахкачул тIехьагIа жайи Iоахарийи чуоттаде клеткаш яьй. Теплякаш я керда баь Iаьхар чуэца. Массайола инвентарь кийча я.

— Тха эггара гаьнара участок я ер, — йоах М. Попова. — Боккъалдар аьлча, колхоза керттерча специалистий масса хана укхаза хила тарлац. Тхо сатийна да Сайдали укхаза волча хана. Жен боахаме дIа мел доладу дика гIулакх а цуй кулгаша доладу.

Жа чулаьхка ваьнна Шайхаев тхоца къамаьл де паргIата ваьлар.

— Помещенеш-м дика я, хьа Сайдали!

— Иштта хьалашка-м болх бе хала дацар, — аьлар жа Iуно шийи боахамах доккхал деш. — Юххьанца иштта дацар. ГIулакхах дог эккхаргдолаш яр юхьиг.

Пхи-ялх шу хьалха Алхазово оалача укх моттиге Шеча Эскара цIерагIча Сунженски колхоза жен боахам болабе дагадехача хана шортта буц йолаш шаьра бай мара цхьаккха гIишло яцар. ТIехь кхоале йоацаш, жа Iуй вагончика чу болаш шелал тIаера, лоа диллар. Цу хьалашка хала дар йоккха опыт йолчоа а. Ца дойташ кIалхардаьхар цуй бригадо жа.

Хьалха шек хиннача колхоза кулгалхой цох йола уйла хувцаелар. Цул тIехьагIа дахкача жерчий Iул делар цунга. Дукххача шерашка же тIа болх баьча наха дийцачох, книжкаш тIара, журналаш тIара жецарча балхаc къайленех» кхийнача Шайхаева шерагарашерага жен продукци лакхъеш шийи цIи дIахазийтар хьалхагIа боахаме, тIаккха районе. Юрта боахама къахьегамхошта аьттув боацаш хиннача шера кхыметтел районе а цхьаннена де карагIа ца даьннар дир къонача жа Iуно. Из Iалаьмата боккха толам бар: хIара жийна тIехьара 145 Iаьхар, хIара устагIан тIера планал совгIа 200 грамм дика тха.

— Из тамашийна саг ва, — йоах колхоза керттерча зоотехника Дубинцева Раиса Владимировнас. — Iай шелал а е аьхки йIовхал а новкъа яц цу сага доккхий хьокхамаш даха.

Дукха профессеш хийцай Сайдале укхаза вале. Буровой болх баьб, ферме скотник хиннав.

— Сай дего къоабал баьча накъ тIа ваьннав со хIанз, — йоах Шайхаева.

Ше дечох хьахулар дега махетта хилар из ба сага лоIам. Из хьахьокх денал долча зIамигача саго.

Денгара-денга вахаро дукхагIа дIадехилга кхетадаьча Сайдале йиъ класс кхоачамбоацилга кхета а даь сайрийна деша ухаш барх I класс яьккхай.

Из дешар дешарах цун торо хилар осеменаторий курсашка деша ваха. Из говзал караерзаяр боккхача лоархIаме дар. Кошарашкара 45—50 километр гаьнна станице осеменительни пункте лехка дезар жа. Из никъ хьал-Iо беш жерчашта новкъа хулар. Колхозе эггара хьалха осеменатора новкъостал ца эшаш из бехктокхамера гIулакх шийна тIанийцар жа Iуно. Жий Iахар бусаргбоацаш дийнахь шозза чакхбоаккх из болх. ХIаьта лазарашта духьал еш йола ветеринарни профилактика Сайдале ше кхоачашъю.

— Сай кулгашца даьчох сатийна хул со, — йоах жа Iуно.

Оалаш махиллара: ший кулгашца «когаш тIа оттадаьд» цо из Iул.

Юххьанца цунга хьалуча хана денгара-денга довш халача хьала тIа дар жа. Цхьа бIаь гаргга жий когаш тIа ца лоатталуш лаьтта улар. Жа Iуна бехк а баь колхоза правлене новкъостал де цу же тIа С. Шайхаев вахийтар.

— Раьза-м хилар со, — йоах Сайдале,—цхьабакъда, когаш тIа ца лоатталуш лийга жерч бIаргадайча кхерам тессар са кер чу.

Цу хьала тIа кхаьча жерч кIалхардаха атта дацар, цул совгIа уж дахка дезденна а хилча.

— ТIаккха фу хилар?

— Дукха дар. Цу хана деиз сатем байра. Набара сий ца беш дукха бийсаш дIаяхай. ХIаьта а хьегача къих хьахулачо дог паргIат доах-кх.

Пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера яьржача Ерригсоюзни социалистически яхье а йоккха котало яьккхай Шайхаев Сайдале бригада: хIара 100 жийна тIехьара 151 Iаьхар, зачетни дозал лаьрхIача хIара устагIан тIера 7,4—7,5 килограмм тха даьккхад.

— Балха «къайленаш» ювца оал тхога дукххаеша, кхыметтел тхо санна бараша оалаш а нийслу. Фу аргда ца ховш дус тхо. «Къайленаш» вIалла яц. Iоахарий жерчашта тIехьара хьакъасталца чIоагIа бIарг локкхаш Iунал ца дича цамогар хулаш дов тарлу. Iаьхар баьча хьалхарча 40 дийнахьи буси бIарг вIашка ца булаш Iунал де деза. ТIаьдача лаьтта Iаьхар Iобижийтача пехка, чен лазар хиле ла. Аз сай балха тIа керттерча даькъе из ха лораяр лоархI, — йоах цIи хезача жа Iуно.

Лоацца аьлча, шийи балха вокха мастер ва С. Шайхаев.

Укх шера хьайбайи лаьттанцара йоален продукташ совъяхара тIехь КПСС ЦК партега, советски халкъага даь Кхайкарал хьал а лоацаш шийи встречни план тIанийцай Шайхаев Сайдале: хIара 100 жийна тIехьара 150 Iаьхар кхебе, хIара устагIан тIера 5 килограмм дика тха даккха.

Дика производственник хиларах тарра хьнаре дакъа лоац коммуниста С. Шайхаева колхоза, района вахаре. Из колхоза парткома, райкома член ва.

Укх шера шоаш тIанийца социалистически декхараш кхоачашдергхиларах бIубенна ва Шайхаев шийи бригада коллективах.

Т. АРЧАКОВ.

СУРТА ТIА: Къахьегама ЦIеча Байракха орден лелаю Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIча колхоза жа Iу Шайхаев Сайдали.
Автора сурт.

КАРАГIДАЬННАРАША ДОГ ГIОЗДОАХ

НийслагIча пятилетка хоадамбеш дола шу толаме чакхдаьккхад Сунжерча мехкдаьтта доахараша. Мехкдаьтта даккхара план 100,9 процент кхоачашъяьй, планал совгIа 7 эзар тонн «Iаьржа дошув» даьккхад, мехкдаьттаца йоагIа газ яккхара план 104 процент кхоачашъяьй, планал совгIа 5 миллион кубометрал тIех «сийна доагор» даьккхад, ханал хьалха кхоачашъяьй продукцена реализаци яра а мехкдаьттен цунца йоагIа гази мехкдаьтта чакхдоахача промышленноста дIателара а план. Иштта балхаш деча юкъагIа 1,1 миллион киловатт электроэнерги кхояьй. Уж деррига хIамаш вIаштIехьдаьннад предприяте ерригача подразделенешен службашен болх лерттIа лелабар бахьан долаш. Массаза а санна, мехкдаьттен гази яккхара оттаяь плановн заданеш ханал хьалха кхоачашъяр духьа яхь делаерашта массаза а хьалха лаьттай коммунист И. И. Холопов керте латта, оттаяьча заданел совгIа 6 эзар тонн гаргга мехкдаьтта денен 5 миллион кубометр гаргга газ еннен № 1 йола районни инженерно - технологически служба. Цу служба къаьстта хьнар айдаь къахьегаш шоаш хилар хьахьекхад коммунистически къахьегама ударникаша, мехкдаьтта доахача операторааша Ваделов Жабраила Макшарипа, Могильный Михаил Егоровича, Махатько Владимир Сергеевича, дукхача кхычар.

ДIадахача шера къаьстта чIоагIа уйла тIаяхийтар геолого-технически мероприятеш чакхъяхара. Алхха скважинай забойшта гонахьарча зонашта обработка яра чотах 10502 тонн мехкдаьтта даьккхад.

ДIадахача шера Iалаьмате дукха болх баьб скважинашта 40-зза ремонт яьчен царна шолагIа вахар деннаи скважинашта капитальни ремонт еча цехо.

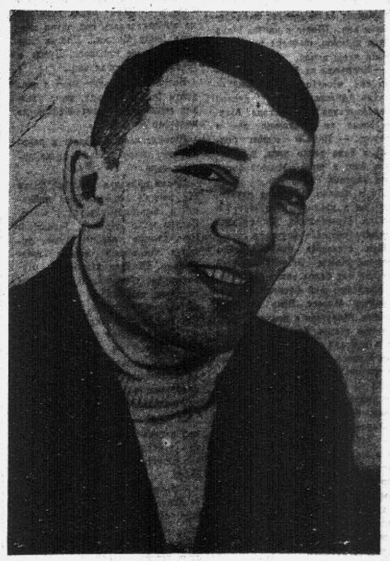
Скважинашта ремонт дикагIа яр бахьан долаш цар чура совгIа 125 эзар тонн гаргга мехкдаьтта даьккхад. Цу цехе де а доагIаш сий деш ба вышкомонтажникаш Выродов Алексей Иванович, Кечин Василий Сергеевич, бурувдеттараш Сийлахьбоккхача Даьхен тIем тIа дакъа лоацаш хинна Бояршев Михаил Васильевич, Карагачев Иван Петрович, Кипятков Владимир Васильевич, Метдзихов Израил Ахметович, Шевляков Петр Дмитриевич.

Белгалъяккханза яргьяц тха предприяте ерригa объекташ хадданза Iалашъяра къаьстта терко еш хиннеи экономе режим лелаяра хьнаре гIулакхаш чакх а доахаш, социалистически яхье вай республикерча предприятешта юкъе хьалхара моттиг лелаяьн электромонтажни цех. Алхха 1973 шера кхояь электроэнерги миллион киловатт-сахьат совгIа хилар. Уж деррига толамаш доахача юкъе кIезига дакъа лаьцадац сетевой района начальника Дашкевич Николай Никитовича, электромонтераша Герасименко Александр Ивановича, Костюченко Василий Тереньтьевича, Самойленко Александр Ивановича, Яговитин Александр Васильевича.

Доккхийи чоалханен балхаши декхараши латт тха коллективана хьалхашка нийслагIча пятилетка къоастамбеча шера. Скважинай къаьнарча фондера яккха еза «Iаьржача доша» 600 эзар тонн гаргген мехкдаьттаца йоагIача газа 200 миллион кубометр гаргген.

КПСС ЦК-ас партега, советски халкъага даьча Кхайкарало легаш гIоздаьха болча болхлоша, инженерно - технически балхаш дераша, гIулакхерча наха доккхагIдола социалистически декхараш тIанийцад 1974 шера план ханал хьалха кхоачашъе аьнна.

С. БЫКОДАРОВ,
«Сунжанефть» НГДУ керттера экономист.

ДЕКХАРЕХ ДИКА ЛОАРХIАБУ

ДIадахача шера Гудермесски локомотивни депо коллективо пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера къахьегама хьокхамаш дикагIа хилийтара социалистически яхье яьнна къахьийгар. Из гIулакх хьаллаьцар Грозненски машиннаькъа отделене машиннаькъахоша а.

Мишта чакхдаьккхар машиннаькъахоша пятилетка кхоалагIа шу? ТIанийцача декхарех 2000 тонн дизельни доагор кходе дезача 3994,5 тонн кходаьд. Итт эзар совгIа бетонн кходаьд. Итт эзар совгIа беза мухь кхухьа поездаш дIа-хьа йигай. ТIанийцача декхарех 2,7 миллион тонн мухь мара бахьа ца безача, 3,5 миллион тонн халкъа боахаме мухь дIа-хьа бихьаб. Из толам боаккхача доккха дакъа лаьцад машинист - инструктора Н. Н. Кулименкое кулгалдеча комсомольско - кагирхой колонна. Шера декхараш 10 бетта кхоачашдаьд цо. Социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай тепловозашта хан-ханнахьа ремонт еча, воккхагIволча мастера С. А. Ходова кулгалдеча цеха коллективо. Шера план 27 ноябре кхоачашъяьй цу коллективо. Хьалхара моттиг яьккхача коллективана карара кара тела ЦIе Байракхи ахчан премии елар.

Дика толам баьккхаб Н. Н. Ткаченкос кулгалдеча аккумуляторни цехо а. Коммунистически къахьегама сийлен цIии, карара кара тела ЦIе Байракхи, шолагIа ахчан премии елар цунна.

— Оаха иштта толамаш дахара керттердар да, — йоах С. А. Ходова, — хIара саго шийи гIулакх дика леладар, коллектив барт болаш хилар. Тха коллектив дукххача къамех болча нахах латт. Укхаза болх беш ба «Знак почета» яха орден лелаеш вола нохчо Канзев Лема, эрсе Григулецкий Петр Данилович, гIумке Муслимов Рахмат, иштта кхыбараш а.

Пятилетка кхоалагIча шера тIанийцача декхарех производствана 200 рацпредложени юкъеяхьа езаш яр. Царех 46 эзар сом пайда эца безаш а бар. ХIаьта уж декхараш а тIехкхоачашдаьд. Производствана юкъейихьай 207 рацпредложени. Царех баьннаб 65 эзар сом пайда. ДикагIволча рационализаторех ва техотдела инженер Ю. П. Остроухов. Дуккъал цо ше 14 рацпредложени юкъейихьай производствана. Тепловозашта ремонт яра эша чоалхане приспособленеш кийчъяьй цун рационализаторски предложенех. Турбаш хедаяра эша станок а кийчъяьй цо.

Пятилетка диъылагIча, къоастамбеча шера хьинар айдаь къахьегара партега, советски халкъага КПСС ЦК даь Кхайкарал а иштта «1974 шера халкъа боахама план ханал хьалха кхоачашъяра промышленноста, гIишлошъеча, транспорта болхлоша Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра» хьакъехьа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцам а чIоагIа раьза хинна хьаллаьцача ремонтникаша керда социалистически декхараш тIанийцад.

И. ДЖАМАЛОВ.

МЕХАНИЗАТОРАШ ДЕШАШ БА

Алхха технически кийчъяьча кадрашта мара могаргдац юрта боахама производства хьалхачка уттаю проблемаш кхоачацъе.

Цудухьа вIашагIъехк колхозашкен совхозашкен механизаторий курсаш.

Курсаш вIашагIйоаккхара йоккха опыт я Грозненски района № 2 йолча баьцадаарий-шурий совхоза. Массехк шера вIаштIа укхаза батракторист й курсашка деша багIа кагий нахи мехкарийи. Уж курсаш дика дийша чакхъяьха болх беш ба трактористкаш Курбанова Балисат, Халилова Зепи, Умарова Назрат. Производстве лакхара хьокхамаш доах цар.

Курсашта кулгалдеш ва кхерамзлен техника инженер А. Русин. Деша багIарашта хьехаш ба шолагIча отделене агроном Хизиров Ахьмад, бригадир Зубов Михаил, агроном Данаев Салман. Биъ бетта лаьрхIача программа юкъе я разделаш: юрта боахама производства агрономийн экономикан лардаш, тракторах йола теори, кхыраш.

Иштта боахаме торо хул шин сменагIа техникага болх байта. Из бахьан долаш ханнахьен сихен кхашкара балхаш чакхдаха вIаштIехьдоал цар.

ХIара дийнахьа хул занятеш. Март чакхбоаллаш экзаменаш дIаенначоа 3 класса удостовереше лургда.

Цхьабакъда, цу дерригача дикача гIулакхашца кхоачамбоацараш нийслу курсашка. Цхьадола предметаш хьехац хьеха саг ца хиларах.

Шоай боахаме механизатораш кийчбар лоархIаме гIулакх да, цудухьа кхоачамбоацараш сиха дIадаха деза.

Л. РУДСКИЙ.

ДИКАГIА ЙОЛА ОПЫТ—МАССАНЕНА

ЛАКХЪЕ ХЬАЙБАЙ БОАХАМА ЭФФЕКТИВНОСТЬ

Укх тIеххьарча хана шерагIа даржаш латт механизированни бежкарташка чуоттадаь хьайбаш кхоабилга. Из гIулакх аьттув болаш долга дика хов ш да. Дукха кIама дац бежкарташ хьаяра дIадодар. Иштта хьайбаш кхоабача боахамий балха опыто хьахьекхад цох боккха пайда боалилга.

Масала, Ростовски областа Азовски района «Маргаритовский» яхача совхоза бежкарташка кхоабаш 4 эзар бежан да. ХIара хьайбаш леладечо - механизаторо гIулакх деш 500 бежан да, хIаьта 1 центнер дулх даккхарга дIабода къахьегам дикка кIезигагIа а ба.

ЧIоагIа шелал латташе а дика толамаш даьхад Красноярски края Дзержински района «Дзержинский» совхоза механизированни бежкарташка хьайбаш леладераша. Январь бетта хIара бежана дийнахьен бийсанен тIаккхийтта дозал 700 грамм хилар. Укхаза 40 сом гаргга чуъьнахьбаьккхаб 1 центнер бежана дулх даккхарга дIабода мах.

3 гектар лаьтта чулоацаш я 1000 бежан чуоттадаь кхабара йола бежкарт. Михои, догIои, лайвои хьайбашта новкъарле ергйоацаш кхоаленаш яьй бежкарташта. Лазар кхийтта доахан къаьст-къаьста хургдолаш моттигаш а я цар чу. Цигара деррига балхаш механизаци яь да Цхьа бежкарт ярга дIабода мах 80 эзар сом ба.

Конструкци чоалхане йоацаш хиларо йиш хулийт боахама шийи низаца лоацача хана бежкарт хьалъе. Масала, Краснодарски края «Ладожский» совхозен Ставропольски края «Победа» колхозеи шоай низаца 3—4 бетта хьалъяь баьлар бежкарташ. Бежкарт хьалъяра эш 200—230 кубометр герга хьун херх хьекха хьун. 200 тонн цемент, 9 эзар квадратни метр шифер.

Бежкарташ хьалъе еза хьайбай боахама механизаци яра гIулакхна йолча Ерригроссийски Iилман-токкамен проектно - технологически институто. «Волгоградгипросельстроен» Красноярски «Крайколхозпроектен» институташа оттаяьча проектех.

Массанахьа а кагий доахан бежкарташка чуоттадаь кхабаро торо хулийтаргья партеи правительстван хьайбаш леладераш та хьалхашка оттадаь декхараш толамца кхоачашде.

Е. ХМЕЛЬНОЙ,
«Сельское строительство» журнала редакце отдела заведующи.

НОВКЪОСТАШТА ХЬОКХАМ ТЕЛАШ

Грозненски ремонтно - механически завода механически цеха Шеча уголоке гулбенна цеха кулгалхой, партийни профсоюзни организацей вожакаш, специалисташ духхьашха кийчъе езача продукце чертежашка хьежаш ба. Мехкдаьтта кIеж етташ йолча скважинашта регулировка яра йола штуцераш я кийчъе езараш. Цу заводе меттел вай мехка а керда я из продукци. Цу гIулакхо къаьгта хьахьокх кийчъе еза продукци мел бехктокхаме я. Цудухьа из продукци кийчъе малагIча бригадага елача бакъахьа я хьожаш, дагабоалаш ба цеха кулгалхой, специалисташ. Цхьанне санна массане а из продукци кийчъе хьожае лаьрхIар Годзеевич Владимир Владимирович керте латтача слесарий - сборщикий бригадага.

Цул тIехьагIа цхьа юкъ йоаллашехьа бригада бригадир Владимир Владимирович хьачу а вийха цунна бIаргадайтар кийчъе езача продукце чертежаш.

— Тха бригада слесарех - сборщикех шун бенна тешам боабергбац оаха, — аьлар цо. Эггара хьалха штуцераш кийчъеча хьожавир бригадира шийи бригадерча слесарашта - сборщикашта юкъе говзагIа вола слесарь - сборщик Сидоров Александр Павлович. Бокъонца уйла тIаяхийта хьежар из штуцераш хьаяра йолча чертежашка. ХIара ше мел тохаш дола кулг чIоагIа теркам тIабахийта тохар, цаховр, шекволаш дар дIахоаттар специалисташка, дагавулар шийцарча новкъосташца. Массехк дидаьлча цеха кулгалхошка дIахьекхар ше кийчъяьча продукце хьалхара парти. ЧIоагIа раьза хинна тIанийцар цар из. ОТК болхлоша а цхьаккха замечани янзар. Дукха ца говш вай мехкарча а иштта доазол арахьарча мехкашкарча а мехкдаьттахошта дIайовзаргья бригадерча Сидоров Александр Павлович санна болча говзанчаша кийчъяь продукци.

Массаза а иштта кердадар дIадоладеча хана эггара хьалха из заказ кхоачашде задани лу Александр Павловича. Цхьа бахьан доацаш дац из. Слесара - сборщика балха йоккха опыт я цун. 31 шу дизад цо цу профессегIа къахьега. Цудухьа Iалаьмате дика кхет из шийи балхах, бригадерча слесарашта - сборщикашта юкъе эггара лакхагIа йола цхелагIа балха разряд а лелаю цо. Юкъера лаьрхIача шийи сменни норма 200 процент кхоачаш ца еш цхьаккха смена дIаяхийтац Александр Павловича. ХIаьта кийчъеш йола продукци тIехдика мара хилац. Цун тамагIа тIадола продукци ОТК болхлой тIахьожам боацаш дIаэцаши дукхагIъяр доазол арахьарча мехкашка дIакхухьийташи я. ХIанзлехьа дикка тIехкхоачашъяьй цо шийи пхе шера задани. Из юкъевоагIача слесарий - сборщикий бригадас а толамца кхоачашъяьй пятилетка план. Александр Павловича производственни хьокхамаша къаьгга хьахьокх бригадас даьхача толамашта юкъе цо а дизза дакъа лаьцалга.

Иштта хьнаре къа а хьегаш башха дика толамаш доахача цуна цеха болхлошта юкъе эггара хьалхарчарца еннай коммунистически къахьегама ударник яхеи «ПрофессегIа дикагIвола слесарь-сборщик» яхеи сийдола цIераш.

Керда цехе къахьега баьхкача наха шоай хургйола професси еза йолийташ, царна эшаш дола новкъостал ду, дукххача шерашка цу балха тIа ше Iоаяь опыт дIайовзийташ дукха къахьег цо. Александр Павловича Iома а баь шоай хьехархо санна хьнаре къахьегаш дукха специалисташ ба заводе. Царех ба Годзеевич Владимир Владимирович керте латтача бригадера слесараш-сборщикаш Слухов Анатолий, Косарев Виктор, кхыбараш. Цар а шоай сменни нормаш 180—200 процент кхоачашъю. Цар иштта толамаш доахаш чIоагIа дега тоам а хулаш доккхалдеш ва цар хьехархо Александр Павлович.

Общественни балха тIа а хьнаре дакъа лоац вов, Сидорова. Дукххача шерашка цIенен дизза кхоачашдаьд цо профсоюза завкомен цехкома председателен декхараш. Цехе дикагIволча агитаторех лоархIаш а ва из.

Доахача къахьегама толамашка хьежжа дукха да Александр Павловича тийна совгIаташ а. Иттех сийлен грамота, дукха ахчан премеш, боккхача маьхера совгIаташ тийннад. «За трудовую доблесть» яха медаль а еннай цунна. Сийлахь - боккхача Даьхен тIом лаьттача шерашка деналв майралл гойташ моастагIчунца тIом барах а массехк медаль еннай Александр Павловича. Дукххача хана денз цеха а иштта завода а Сийлен доска тIа хьалтеха доал цун портрет. ХIаьта завода Сийлен книжка тIа йнхьай цун цIи.

Партега, советски халкъага КПСС ЦК даь Кхайкарали «1974 шера халкъа боахама план ханал хьалха кхоачашъяра промышленноста, гIишлошъеча, транспорта болхлоша Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра» хьакъехьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцами чIоагIа къоабалбаь хьал а лаьца дукхагIа, дикагIа, дIададар кIезигагIа долаш кийчъергья продукци яхача девизагIа къахьегаш ва из укх деношка.

Б. КОСТОЕВ.

СУРТА ТIА: слесарь - сборщик А. Сидоров.
И. ПЛИЕВА сурт.

Спорт

КОТАЛО ЯККХАРА ЦХЬА ОЧКО ТОЪАНЗАР

Чакхъяьннай Грозне хинна СССР юкъерча специальни дешара заведенешта юкъе хьалхара моттиг яккхара шоай лоІамах кІалтохаргах латара яхьаш.

Яхьашка дакъалоацаш яр Украинера, Казахстанера, Грузера, Таджикистанера, Бурятерей, Дагестанерей, Новгородерей, Красноярскерей, кхыча республикашкарей городашкарей еррига а 14 команда.

Вай республикера цу яхьашка дакъалоацаш яр Серноводскерча юртбоахама техникума команда.

Цу яхьашка хьалхара моттиг Грузински СССР команда яьккхар. Цхьан очкона хьалхаяьлар из шоллагІа моттиг яьккхача Серноводски юртбоахама техникума командал. КхоалагІча метте Новгородера спортсменаш ба.

Шоай дозалах хьалхара моттигаш яьхар: Ю. Гаджимбалаева (Дагестан), Н. Попова, В. Сомова, А. Багданова—берригаш а Новгородера, В. Цактоева, Н. Ансоова (Бурятски АССР), А. Теднашвиле (Грузия), А. Хатлиева, Х. Аюбова, З. Нагаева, В. Тарамова (Нохч-ГІалгІай АССР).

Хьалхара моттигаш яьхача спортсменашта «Урожай» Еррисоюзни спортивни общества пхьоалагІча лагІан дипломаши мах бола совгІаташи делар.

КІалтохаргах латаш эггара дикагІа техника хьахьекхача спортсмена хетадаь совгІат А. Теднашвилена делар, хІаьта котало яккхара деррига шийденал, говзал оарцагІъяьккха яхьашка къовсам лоаттабаьчоа хетадаь совгІат Нагаев Зейдена делар.

М. ХАМАТХАНОВ.

ІАН КАНИКУЛАШ

Нохч - ГІалгІайчен вузий аудиторей наІараштa хьалхашка кхы гуш бац экзаменаш дІаяла гулбенна студенташ — дІайолаеннай Іан каникулаш.

Сакъердаме хургья уж университете деш аш барий. Укх деношка студентий йоккха группа салаІа яхай Домбае. Уж ухаргба лоамая наькъашка гІолла сакъердамеча походашка, цар дакъа лоацаргдз тайп-тайпарча спортивни яхьашка.

ХІаьта исторически факультето шийюкъарча традицех дикагІбола студенташ экскурсе бахийтаб Нева тІарча Ленина городе. Уж хьожаш хургба революционнии тІемен сийлен моттигашка, ухаргба Ленинграда театрашка, музейшке.

Дуккхача студенташа шоай Іан каникулаш дІахьу Грознерча салоІача ЦІагІа. ХІаьта университета спортсменаш вІашагІкхийттаб Шалински районерча «Лоаман фоз» яхача пионерий лагере. Цига чакхйоах шоай тренировнаш, лыжни походаш ю.

М. САЛМАНОВ.

ШОАЙЛА «ДУКХА БЕЗА» ШУЧИЙ

(ХАЛКЪА БАГАХБУВЦАМЦАРА)

МагІа - Юрта Албаст вахар, ЭгІа-Юрта Мусост вахар. Мурдашта юкъе лелаш а бар уж, шоайла кхоаччар шин йиппас баь шучий а хулар. 20 километр мара яцар уж баьхача юрташта юкъе. ХІанз санна машинаш - м яцар паччахьа хана. Цхьабакъда ваха бизам болчоа гаьна никъ-м бацар из гІаш воде а, нагахь санна тІахан дІайожен хІама йоацаш, кІалаиса вале а. Албастен Мусостен дуккха кІираши бетташи ахийта па Іеш, цкъаза бІарча шераш а дІаухийтар шоайла хьоашалгІа ца болхаш.

Цар деча къамаьлашка а шоайла геттар чІоагІа хестабарга а лалийІача, ужжамо шоайла дукхабезаш шучий вІалла укх дунен тІа кхы хила йиш яц аьнна хеталора. Са вар санна шуча кхы пхьаннe а хила йиш а яц, яхаш сов чІоагІа гІазакъваьле багара шоаш Іо а ухийташ хеставора царех хІаране шоллагІвар, цшах йоккха курал а хеташ.

МагІа - Юрта Албаста гаьна воашаш вахар цІи хеза аьпкапхьар Къоасам. ЧІоагІа кадай а бегаш болаш а саг вар из. Мусост вахача ЭгІа-Юрта а гафтара нах бар Къоасама. Къоасама дика ховра Албасти Мусости шучий хилар а, цар шоайла хестабар а. Ше ЭгІа - Юрта массаза ваха шуча волчара Албаста хоза хабар дахьар ю. ХІаьта шийлоалахо Албаст волчара дахар денар Мусоста дІа а хьора.

Ше ЭгІа - Юрта водача хана Албастага шуча волча воагІий оалар, ше цигара юхаверзача хана Мусостага а иштта оалар. ФуннагІа дича а хІама хулаш дацар шучий вІашагІтохарах.

Ше массаза а ухаш санна цкъа ЭгІа - Юрта шийгаргара нах болча вахар Къоасам. ХьалхагІа санна бІаргавайра шийлоалахочун шуча Мусост. Хьалха ше деш хиннача тайпара шуча хетташ, фу доакх - мала доаккх яхаш, иштта хаттараш де волавелар Мусост.

— Даьра хьа шуча Албаст чІоагІа цамогаш-м ва, — аьлар Къоасама, цІенхаштта ше луви хилара кеп а оттаяь. — Хьога дІаала яхаш а хьо веча чІоагІа бакъахьа хеташ а ма вар.

— ХІай, фу ях Іа? — КорзагІваьлар Мусост. — Даьра ба Іа сона бенар во кхаъ. Ваха-м хІаьтаъ - ветаъ даьра везар цига. Маьржа яІ-кх, Албаст хьо, даьра вац хьо эсала шуча-м.

— Иштта хьо шийна а ца везаре Албаста а хоам беогбацар хьога ше цамогаш хиларах. — дІадерзадир Мусоста къамаьл Къоасама.

Ше цІавахачул тІехьагІа Мусост шучанга хьажа воагІий хьежаш 2—3 ди даьккхар Къоасама. Эггара тІехьа а цунах хІама хургдоацалга шийна хайначул тІехьагІа Албастапа къамаьл дир, ше ЭгІа-Юрта ваха хилар а дувцаш.

— Даьллахь, са шучанга Мусостага фу хьал дар? — хаьттар лаьрххІа Албаста.

— Даьра Албаст. — аьлар, кІеззига юхаовавенна а волаш. Къоасама, — хьо башха халахетар ловш а воацаннаь, хьога дІа па ала а веннавар со-м... Хьа шуча Мусост Іалаьмате во хьал долаш-м вар... Шоаза а кхоаза а хьа цІи а яьккхар, шийгара хьал дІадувца яхаш а вар.

— Боккъала ях Іа? Даьра хургвац сел чІоагІа кІалиса-м? — йоахар Албаста, сихха кисара хьалдаьккхача йовлакхаца бІаргех Іоуха хи тІадамаш дІа а доахаш. — Ваха-м тешам болаш а ваха везар цига, дунена хила йиш а ярий Мусост санна дика гаргара саг?!

Ди а даьлар, ши ди а даьлар, кхо ди а даьлар, кІира-бутт а баьлар. Цхьабакъда, Албаст шийшучанга хьажа-м ваханзар.

Цул тІехьагІа цхьа ха-зама яьннача гІолла ЭгІа-Юрта шийгаргара нах болча вахар Къоасам.

Къоасама шийфусамдаьга хьаьехийтар Мусост. Вена хьаьттар Мусост. Моаршал а денал а хаьттар цар вІаши. Бакъда, шийшуча а цунгара хьая а хоатташ вацар Мусост, хьалхагІа шоай хинна къамаьл а шучийна ше оарцагІа ца вахар а дага а доаллаш. Фусамдас дехарах хІама диаь шоаш баллаш хІама аьннадац Къоасама Мусостага.

— Мусост машиниш, яьона хала а ма хеталахь, хьа шуча Албаст дІаваьннав, селхан дІавеллар из, — аьлар саббарагІа Къоасама. — Со-м даьра хьона из хов а хьо селхан цига таьзета хиннав яхаш а ма вар. Нах дукха ма барий цига, вар-воацар атта теркалвулургвоацаш.

Къоасам кхоачаш йист хинна а валалехь «тхинтІ-тхинтІ, тхинтІ-тхинтІ» аьнна корта Іочу а белла, велха волавелар Мусост.

— Шоай со лалва шун, — йоахар Мусоста цхьа ха яьннача гІолла корта хьалнийс а баь, — дог ма кхоардаделаш сох, цхьа моллагІвола шуча вацар шоана Албаст... Бокъонца вола даьла лай вар-кх, даьла лай.

КхоалагІча дийнахьа мара цІавахаанзар Къоасам, кхыча юрта а хинна. Ше маводда Албаст волча вахар. Цхьабакъда Мусост хинна цхьаккха а белгало а яцар хьагуш.

— ЭгІа-Юртара воагІа со, — аьлар Къоасама, Албаста шийсалам юхадерзаденшехь а, — хьомарша, хьа шуча Мусост венна доккха таьзет латтар цар коа.

— ЙоъаллахІ - йоъаллахІ хІана фу хезар сона?! — Уж деша ш оаллашехь а шийна а кулгаца корта хьал а лаьца, чІоагІа мухь а бетташ велха волавелар Албаст. — Хьай даьла духь дог ма кхоардаделахь сох, шуча хинна а Іапар Мусост... Дошув дар хьона из ше мадарра... Дунен а Іаьхартен а къонах вар...

Велха-м шийхьашт мелд а велхийта Іа, цхьабакъда, шуча кхелхав аьнна хабар деча «кодаме-м» вахаанзар Албаст а.

Шоайла вІаши байнарг а лаьрхІа дог дилла лелаш дикка хазама яьккхай шучаша.

Цхьан дийнахьа ГІалгІай базар тІа хиннад лакхехьа мел дийцарел а сакъердамегІа цхьа хІама. Базара юкъе гІолла ІовоагІаш цхьа къонах хиннав. Цунна духьала хьалводаш хиннав шоллагІвар. Шоайла кІирбенна бІарахьежаш тІехбаьннаб уж. ХІаьта санна шоллагІа а шоаш хьалха хиннача вІашдухьала нийсвеннав уж шиъ. ЦІаьха а, кІирбенна шоайла вІаши бІара а хьежа, тІехьбаьннаб уж. Дукха ха юкъе йолалехь кхоалагІа а вІашдухьала нийсбеннаб уж. Геттар чІоагІа кІирбенна Іо а тебаш, вІаши бІарахьежжача латтийсаб къонахий.

— Бехк ма баккхалахь, — аьннад цхьанне, — сай веннача, сийна дукхавезаш хиннача шучах хьо чІоагІа тара хеташ хьежар со хьога.

— Бехк Іа сох а ма баккхалахь, — аьннад шоллагІчо, — со а хьежар, сайна геттар дукха везаш, вала кхом болаш, ханал хьалха веннача сай шучах хьо чІоагІа тара хеташ.

ВІаши бІарахьежаш латташ цхьа юкъ а яьккха, чІоагІа махьарч а даьнна, еррига базар цецйоаккхаш мархІабеттабеннаб шучий.

ДІаяздаьр а литературно кийчдаьр а Х. ГАЛАЕВ.

ГЕРМАНСКИ ДЕМОКРАТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА. Бойценбургерча верфа стапелаш тІара хи тІа даьккхад додача хи тІа гІолла лела «Владимир Ильич» яха теплоход — моттигерча кемаш дераша СССР-а лаьрхІа хьадаь ну тайпарчарех эггара хьалхара кема.

Советски Союз — Шверин яхача округерча верфа эггара йоккхагІйола заказчик. Цо болх беш даьхача шерашка цо цунна дІаденнад хьадаьча 516 кемах 313. Укх тІеххьарча хана предприятена реконструкци яр бахьан дблаш укхаза арахена доладаьд доккхий кемаш.

АДН—ТАСС сурт.

НАЬХА УНАХЦІЕНО ЛОРАЕШ

Даьхен тІема инвалидий госпитала коа да вІамига цІа. Из наха гІулакх де лаьрхІа аптека я. ЦагІулакх де лаьрхІа аптека я. Цахаддаш цунна керте латташ хьайоагІа Гедроиц Александра Васильевна.

Коммунистически къахьегама ударник, профсоюза моттигерча комитета член, аптекоуправлене аптечни совета член йолча цо боккха политически кхетамеи болх бу госпитала болхлоша.

Александра Васильевна дика воспитатель я, кхо па еш дІалу цо шийговзал къоначa фармацевташта. Царех ба Королева Лариса, Хропатых Дина. Дика болх беш я цо Іомаяь аптека санитарка Богословцева Мая. Коммунистически къахьегама ударник яха цІи яккхара хьинаре къахьегаш а ши-ший къаьстта социалистически декхараш тІанийца а ба аптека берригa болхлой.

Даьхен тІема инвалидий госпитала аптека коллектив шерра социалистически яхь лелаеш я горбольница иттлагІча аптекаца. ДукхагІча хана яхьа итогаш йича хьалхара моттиг госпитала аптеко йоаккх.

Аптеке деррига хьалаш долаш да дика къахьегара. Помещенеш сийрден цІенен я, чухь керда мебель латт, хІанз укх гарггарча хана помещенеш шеръергйолаш а я.

Аптека заведующе Александра Васильевнас бетта шозза болхлоша техминимум чакхйоах, кердача аппаратураца Іалашъю аптека. Теркам тІабохийт цо фармацевташа медицинера кердадар Іомадара. ХІара денна ІуІрийна еш йолча совещанешка цу хьакъехьа лоаца хоам байт.

Балха тІа дика толамаш дахарах аптека коллектива дуккхаза а грамоташ тийннай, баркалаш яьхад. Аптека безаме коллектив массане сий деши лоархІаши я.

М. САРАВЯНЦ,
Даьхен тІема инвалидий госпитала медицински болхло.

ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ЗАЕМАШ ЮХАТАКХАР

Бахача нахагара ахча халкъа боахам дегІабоалабеча юкъеозара боккхача лоархІаме хиннай СССР паччахьалкхен заемаш. Паччахьалкхен заемаш эцар хІара къахьегамхочо шийсийлахьа гІулакх лоархІар.

1947 — 1957 шерашка ерригаш а цхьайтта паччахьалкхен заем арахийцай. Цу арахийцача ерригача заемех бахача нахага хІанз 25 миллиард 800 миллион сома маьха облигацеш я.

КПСС XXIV съездо, долаш дола хьалаш теркал а даь, соцам баьб, ханал хьалха 1974 шера дІадоладаь 1990-ча шерага кхаччалца цу заемех боагІа мах наха дІабала. Из лийрхІачул ялх шу хьалха хул.

Облигацей мах дІатела болабергба эггара хьалхагІа 1948 шера арахийцача шипроцентни заемех (шийхана 1943 — 1946 шерашка арахийцараш хийцар цу заемашца). Цу облигацеех хІара шера тиражагІа миллиард сома мах болаш 1974 — 1975 шерашка мах дІатергба. Мах дІателара хьалхара тираж укх шера декабре хургья.

ДІахо йодача хана мах дІатела болабергба 1947 шера СССР халкъбоахам юхаметтаоттабаран дегІабоалабаран арахийцача шоллагІча паччахьалкхен заемий, цул тІехьагІа 1948 шера араяьннача кхоалагІча паччахьалкхен заемий, иштта дІахо а шоай арахийцача аргІага хьежжа. ЧакхйоахаргІйолча юхейнсача тиражий ха дІахо белгалъергья.

Тиража юкъеяхача облигацеех, 1961 шера ахча хувцалуш хиннача реформага хьежжа, шоай боагІа мах лургба. Укхаза белгалдаккха деза хьатІадоагІача шерашка заемех дІателача ахчан боарам лакхлургхилар. Иштта (1976—1980 шерашка миллиарди 200 миллиони сом, 1981—1985 шерашка — 1 миллиарди 500 миллиони, 1986—1989 шерашка — 2 миллиард сом. ХІаьта 1990 шера — 2 миллиарди 300 миллиони сом.

1947 — 1956 шерашка наха кулгаш яздеш дІанийцача паччахьалкхен заемех мах дІабалар — боккхен чоалханен болх ба. Цу хьакъехьа вай республика сберегательни кассашта хьалхашка керда декхараш овтт — облигацеех шийханнахьа мах дІабалар, заемаш лелаерашта дика гІулакх дар. Из гІулакх чакхдоаккхача доккха дакъа кхоач общественни организацешка, предприятешка, учреждешешка, эггара хьалха сберегательни гІулакхан паччахьалкхен кредитан гІо-новкъостал деш йолча комиссега.

С. СМАГИН,
Нохч - ГІалгІай республикански гострудсберкассай управлене воккхагІвола инспектор.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

КОЛУМБИЙЦИЙ СОЛИДАРНОСТЬ

Чиле кхел колумбийцашта юкъе хулча беседайн дискуссейн, эггара каст-кастагІа юкъеювла тема я. Колумби—Чиле лоалахо. Укхаза кхыча латиноамерикански мехкашка а санна, Чиле мел хулаш дола хІама къаьстта дега гаргаэзе тІаэц.

ХІанз а тІехьа Сантьягорча колумбийски посольстве ва ткъаь пхиъ политически беженец. Іаьдал шоай бе деллача инаралаша мехкара дІабахийтац уж, Латински Америке традиционни а хинна дІаэтта политически убежища ялара бокъо телха а еш.

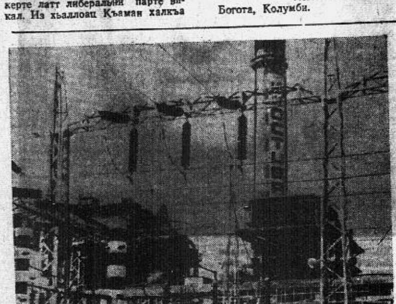
Чиле цІий Іодохийташ событеш хинна дукха ха ялалехьа Колумбе хьахилар Чиле халкъацарча солидарноста йийтта комитет. Декабре дерригача къаман цхьа комитет а хулаш вІашагІкхийтар уж. Цу комитете Коммунистически парте председатела Хосе Арисалас соца ше къамаьл деш аьлар:

— Комитета балха юкъе дакъа лоац тайп-тайпарча партей, профсоюзий, общественни организацей, белггала аьлча, машар лорабара комитета викалаша. Комитета керте латт либеральни парте викал. Из хьаллоац Къаман халкъа союзо а хІаьта иштта компарта а юкъе йолаш йолча Къаман оппозице союзо а. Чилийски халкъацарча солидарноста митингаш яьй. Газеташа кепаетт военцина акха гІулакхаш хьагучадоахаш йола материалаш. Ахча гуллу хунта жертвашта новкъостал дара. Кепатеха арадаьккхад Чиле Компарте члена Карлос Сердас событеш махиллинге а яздаь «Чили: инаралий тийша болх» яха книжка. Колумбийски посольствера убежища кораяьй Сердана, цул тІехьагІа цигара Европе дІаэха вІаштІехьдаьннад цун.

— Тха комитет,— йоахар дІахо Хосе Арисалас,— иштта беженцаш балхаш тІа ухийташ а хІанзарча хьалашка лаха атта йоаца царна чуІе моттигаш лохаш а я. Тха цхьаькха эггара хьалхарча аргІанара декхар — провинцешкен пхьайолча учреждешекен комитета филиалаш вІашагІйохкар.

Колумбе хьокхамо цІаькха а дог тешаду, Чиле халкъацарча солидарноста дунен халкъашта юкъера болам боккхагІен шерагІен хулаш боагІаш хиларах.

Геннадий ГЕРАСИМОВ,
АПН соб. корр.
Богота, Колумби.

Куба энергетически моцностащ халкъа Іаьдал эттачул тІехьагІа шозза дукхагІа хиннай. 1975 шу чакхдоалаш мехка йоаккхаш йола электроэнерги 1958 шера революци хилале йоаккхаш хиннача боарамал диъазза дукхагІа хургья. Цо торо хулийтаргья дегІайоагІаш йола кубински экономика дикагІа Іалашъе.

СУРТА ТІА: Нуэвитасерча 10 октябра цІерагІа ТЭЦ (Камагуэй провинци). ЧССР новкъосталца хьалъяь я из. ДукхагІдолча даькъе советски мехкдаьтта тІа болх бу цо.

Пренса Латина—ТАСС сурт.

Доазол дехьара

ЧИЛЕ ДОАЛЛАР БІАРГАДАЙНАРАША ДУВЦ

П. БОАБАЬРАШ КЪАЙЛАХЬОРГБАЦ МАПОЧО

Сантьягора Къаман стадион путч хиннача хьалхарча сахьаташке а низаш дарей Іоажален лагерь а яь дІаоттайир. Герзах тоабенна болча охранникаша автоматашца вокх дуненах дІакъоастайир из Іалаьмате йоккха, 12 эзар саг чувоалла концлагерь. Вешта, американски консула цхьаккха хало яцар из дІакъоастаяр толхадара. Шийца лагера начальник, полковник Эспиноса а волаш лийца боахкараштa хьалхашка ваха дІаэттар из, тІаэттача хьала тІахьожам лоаттабер бокъонца малав цу тайппара хьа а хьокхаш. Консуло рупора чу гІолла хаьттар, лийца боахкарех цхьаннена а хой, мича бахаб ца ховча шийшин дай-мехкахочох хиннар фуд. Цун гІулакха Эспиносас цІаькха а хаьттар из. Цхьабакъда стадионера юха хьайист хулаш саг вацар. Полковника кхы тІа а хеттар, тешам лора, цунна жоп деннача шийвахара хьалхара кхера везарг ца хиларах. Цхьабакъда нах хьалхагІа мо мара йист хулаш бацар.

Бакъ дарий-хьогІ, лагере Іазап оза ш баьхкарех цхьаннена а шин американцах хиннар фуд ца ховш хиннилга? Е тІема хунтана кхераме бола тешаш хиларах шоаш боабар кхераш бар берригаш а?

Шаккхе а американец «Шератон» яхача столични отеле. Мапочо яхача хи йисте Іеш вар. Шоашта кхерам мичаб аьнна а хегаш — шоашкарча хьало беннабар царна из тешам — переворот хиннача шоллагІча дийнахьа улица тІа арабаьннаб уж. ТІаккха циггача военни патрула тІаІоттабеннаб уж. Дукха кхестабеш ха ца а йоаеш, царгара ахча, еза хІамаш дІа а яьха салташа пулемет хьекха Іовиллав уж шаккхе а. Боабаьраш хила кхайсаб. ХІанз «де доацаш байнарий» списка тІа я цар цІераш, декъий мича дада фашисташта геттара дика хой а...

КІезиг-дукха а правопорядок я аьнна хетадалийтар духьа, цхьа наггахьа йолча хана фашисташа «нийсхоагІа» Іазап тІаоттаду мугІарерча салтех болча шоай гІончашта. Бакъдар аьлча, иштта къайлахьалургдаш хунта бехкагІа мехка гераашцарча низашта юкъе тІа-тІа шерагІа даржаш латта барт эгІари зуламаши.

Масала, цкъа цхьан чилийски дезала чухьаьлхача хана военни патруло деррига цІа дайхадар. Йоккхача саго, цІен нанас эпсаргара дІалийхад шийхІамаш юхаерзаелга. Цунна дагадехад, салтий цІагІа гІолла чухьежаш делача хана, цаІ вокхарел дукхагІа хьевенча а тІаккха новкъосташа «Касерес, сихагІа лела» аьнна цІогІа теха а хилар.

— Касерес! — аьнна цІогІа техар эпсара, тІаккха дахар-денарца хоатташ. тІатоІІаяь топ техар ведда хьатІавенача салтечоа. ЦІа дайхачоа де доагІар даьа аьнна хеталуш дар, закон дсацача акхача хьалашка из хиннадале а. Цхьабакъда гІулакх цунца чакхдаланзар. Эпсара приказ делар дакъа грузовика тІа дІатІадилла аьнна... цу ханна йоккхача сага еррига хІамаш хьаэца йиш ца а йолийташ. Салте вийнав, цо хІамаш эпсара ца а лочкъаеш, шийна лочкъаярах...

Цкъа Сантьяго юккъе, Итале майдан тІа, дуккхача чилийцашца цхьана цхьа бразилец лаьцар. Лийцарашкара еррига хІамаш дІаяьхачул тІехьагІа, царех дукхагІа бараш хьахийцар, хІаьта бразилеци виъ чилиеци парапета тІа дІаоттавир. Топаш яьлар, тІаккха пхиъ хи чу вежар. Цхьабакъда царех цхьаннена пхьарсахи белажахи чов мара яь хинна яц. Из хих дехьа а ваьнна, ведда дІавахав. Пхорч чакхдийнна цун барзкъаш тахан — цо лайнача къемата мотт боаца теш.

Репрессеш чакхйоахача хана эггара къизагІа болча фецарча низашкарча тІемахой группо еррига хІамаш йихьай Сантьяго районе «Эль Эспехо» баьхача кхыча мехкахой цхьан дезала цІагІара. Цу дезалера маІа нах лийца чуэхкабар, хІаьта цар истийи мехкарийи шоай мукъагІа тесса битаб.

Кхыча мехкий гражданашца леладу цу тайпара гІулакхаш — Чиле тахан доаллачоа юкъе наггахьа мара ца нийслуш дола хІама дац. Эзараш а эзараш а болча чилийцашта юкъе кІезига хиннабац гунахьа доацаш Іазапе оттабаь кхыча мехкахой. Чилийски фашисташа къиза, гІожа, эсала гІулакхаш леладеш йола факташ хьашт мелл а кхувла йиш йолаш я. Хунто цІий Іоухийт ше лорабу яхаш болча мехка. Цхьабакъда къонахчал дола Чиле халкъ кхыметтел цунга бала кхаьчача деношка а гора эттадац, цо гуманизма, солидарноста, моральни сийлен дуккха масалаш гойт.

Сагах доаккхача дика мел долча хІамашта гунахьа доацаш низаш гІалоаттадар, уж чІирчадахар, — иштта я президент Сальвадор Альенде вийнача эзараш чилийцаш боабаьча, къахетам боацаш халкъ тоІадаьча фашистски тІема хунта юхь.

ТІа-тІа шьарагІа хьахоз йист ца хулаш шоаш Іадда Іерцеи терко йоацаш хиларцеи, дунен халкъашта юкъерча монополешта долча гІулакха вІашагІъеллача цІий Іоухийтача, антидемократически диктатуро шийна чухь боаллабу кхерам шоаш кхетабаь ца хиларца малагІа тайпа аькха хьалкхедара шоаш новкъостал даьд кхетадеш боагІарий оаз йоаца протест.

Карлос ВАРЕЛА.
(АПН).

ТЕЛЕВИДЕНИ

31 январь
I ПРОГРАММА

9.30 — Передачай программа. 9.35— Кердадараш. 9.45 — Босбола телевидения. Дешархошта. Берий художественни самодеятельноста коллективай концерт. 10.15 — «Советски характер» яха телевизионни очерк. 11.00 — Информационни программа. Новкъост Леонид Ильич Брежнев Кубе вахарга. Концерт. 15.15— Передачай программа. 15.20 — «Беларусьфильм» яхача студе кинопрограмма. 16.00 — Спортах йола беседаш. 16.30 — «Эрсий мотт». 17.15 — Дешархошта. СССР-а Іилмай Академе вицепрезидентаца Лаврентьевца «Орленок» яхача телестуде юнкораш вІашагІкхетар. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Урдув даккхар дІаяхача замах юхедиса во гІулакх да» (гІалгІай меттала). 18.30 — Миллионий ленински университет. Продукпе дикал даккхьяра маьхаш. 19.00 — Босбола телевидени. Дунен халкъий творчество. Куба искусство. 19.40 — Босбола телевидени. Кор-соалозаш фигурни хахкарах йола Европа чемпионат. Загребера передача. 21.00 — «Ха». Информационни программа. Новкъост Леонид Ильич Брежнев Кубе вахарга. Босбола телевидени. Хоккеях йола СССР-а чемпионат. 3-гІа период. Босбола телевидени. Кор-соалозаш фигурни хахкарах йола Европа чемпионат. Загребера передача. Йистеяьлча кердадараш. передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.50 — Пятилетка къоастабеш дола шу. «Вай встречни план». 19.15 — Нохч - ГІалгІайчу гІолла. Информационни программа (эрсий, гІалгІай меттала). 19.35 — Къахьегама сийдолаш ва саг. Бригадир Гебаев. 19.45 — «Со доазув да» яха художественни фильм.

1 февраль
I ПРОГРАММА

9.30 — Передачай программа. 9.35— Кердадараш. 9.45 — Дешархошта. СССР-а Іилмай Академе вице-президентаца Лаврентьевца «Орленок» яхача телестуде юнкораш вІашагІкхетар. 10.30 — Классически ашарий концерт. 11.00 — Информационни программа. Новкъост Леонид Ильич Брежнев Кубе вахарга. Босбола телевидени. Концерт. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — Босбола телевидени. «Час души» яха документальни фильм. 15.35 — Къонал эфире я. 16.30 — Шахматни школа. Ловза болалорий класс. 17.00— Изобретене дунен тІа. 17.30 — «Закона ха тІа» яха кинопередача. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — КПСС-а Центральни Комитета Кхайкарала жоп луш. Социалистически Къахьегама Турпала Хаджиева бригада опытацара. 18.35 — Босбола телевидени. «Отпуске волаш Магера лелалаь тамашийна кІамаш» яхача телевизионни художественни фильма премьера. 19.45 — Босбола телевидени. Кор-соалозаш фигурни хахкарах йола Европа чемпионат. МаІанах. Ший лоІамах йола программа. Загребера передача. 21.00 — «Ха». Информационни программа. Новкъост Леонид Ильич Брежнев Кубе вахарга. Босбола телевидени. Кор-соалозаш фигурни хахкарах йола Европа чемпионат. Спортивни халхараш. Загребера передача. Йистеяьлча кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.56 — Нохч - ГІалгІайчу гІолла. Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 19.15 — Хоамаш, реклама. 19.20 — Киножурнал. 19.30 — БІаьсти яла дукха ха яц. ДІаде фу кийчде. 19.50 — Шоана, бераш. 20.00 — 14-ча областной комсомольски конференце делегатий заявках дола концерт.

РАДИО

31 январь

6.30 — Юртара вахар (гІалгІай меттала). 6.35 — Хоамаши хаоттами. 7.20— Республикански газетий обзор. 8.25 — Хьалха латтарашта — хьайбашлеладерашта дола концерт (нохчий меттала). 16.00 — Къона тІехье (нохчий меттала). 16.15 — Ашараш. 16.30 — Дог-уйла айдеш дола документаш Іомадеш. КПСС-а Ленински райкома пропаганда отдела заведующе Григорьева выступлени (эрсий меттала). 16.45 — Областной партийни конференце делегатшта дош лу (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала). 18.40 — Кокойти. «Азау» яха концертни фантази (эрсий меттала).

камаьл» яха передача (эрсий меттала).

1 февраль

6.30 — Юртара Іуйре (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаши хаоттами. 7.20— «Грозненский рабочий», «Ленинан некъ» газетий обзор. 8.25 — Ашараш (гІалгІай меттала). 8.40 — «Нохч-гІалгІай литература хьахилара бола эрсий метта лоархІам». Филологически Іилмай кандидата Туркаева беседа (нохчий меттала). 16.00 — «Атеист Сулейманов» яха зарисовка (нохчий меттала). 16.15 — «Лакхале» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 16.30 — Комсомольски иилей концерт (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллен Грознен хувцалуш морхаш а йолаш, наг-нагахьа лоа а делхаш, къилбаседа - малхбоалехьара мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике гІолла 4—8, Грозне 4—6 градус шелал йолаш хилеи тарлу. Кхоанен ломмен морхаш а йолаш, юкъ-юкъе екха а екхаш, делкъеле цхьаццайолча моттигашка лоа а делхаш, дохк а доаллаш, малхбоалехьара мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура бийсашка 10—15, деношка 4—8 градус шелал йолаш хилеи тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бекхтокхама секретара—3-34-38; партийни вахарен культурай отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен денношка.

СФ02036. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84. Заказ № 642.